

SREMSKA

Godina I • Broj 4 • 23. novembar 2012. • cena 40 dinara

**сремске
новине****POLJOPRIVREDA****ORANJE
PRI KRAJU****U OVOM BROJU**

**Radnici "Mitrosrema"
prete protestima
na ulicama**

Strana 2.

Crni dani za duvandžije

Strana 4.

**Kako oživeti
srpska sela ?**

Strana 5.

**U Nemačkoj,
među vinogradima**

Strana 11.

Jesenja setva u Sremu je završena, a osnovna karakteristika je da su strinjama zasejane daleko veće površine od prošlogodišnjih. Pšenicom je zasejano 30 posto više površina nego prošle godine, ozimom ječmom 13 posto više, a tritikale je zauzeo 53 posto veće površine od prošlogodišnjih.

Vreme je poslednjih dana išlo na ruku ratarima koji su imali odlične uslovi za jesenje oranje. Ova osnovna obrada zejmijišta privodi se kraju i za desetak dana biće završena na oko 180.000 hektara sremskih oranica.

Strana 6.

**INTERVJU • GORAN JEŠIĆ, POKRAJINSKI SEKRETAR
ZA POLJOPRIVREDU, VODOPRIVREDU I ŠUMARSTVO**

**Pogrešna
agrarna
politika je
limitirajući
faktor razvoja**

Strana 3.

ISSN 2217-9895

"Produktna berza" AD, Novi Sad, Bulevar oslobođenja 5
Tel: 021/442-935, fax: 021/442-931, 443-457, 442-932
E-mail: nsberza@eunet.rs, www.proberza.co.rs

Od 13.11. do 16.11. 2012.

- Pad cene na svetskim berzama
- Pad cene kukuruza
- Jeftinija sojina sačma

(strana 16)

Država gora od maćehe

Pet stotina radnika Poljoprivrednog preduzeća „Mitrosrem“ iz Sremske Mitrovice i oko 2.000 malih akcionara traži da se konačno reši pitanje vlasništva u ovom preduzeću, u protivnom će kolektiv zajedno sa malim akcionarima stupiti u štrajk čije se posledice neće moći ni sagledati – Danas odluka o načinu protesta

S sindikaci „Mitrosrema“ ne žele da zaoštavaju situaciju, ali, posle dve godine pokusa da razreše dugovanje sa Ministarstvom poljoprivrede i da konačno saznaju ko je vlasnik firme, odlučili su se da u narednim danima krenu u radikalni štrajk. Kako je rečeno na konferenciji za novinare koja je održana u prostorijama Opštinskog veća SSSS u Sremskoj Mitrovici, aki bude potrebe, radnici će protest izraziti na ulicama grada sa svom mehanizacijom i tako primorati odgovorne iz Ministarstva poljoprivrede i Agencije za privatizaciju setiti da u „Mitrosremu“ postoje problemi koji se moraju hitno rešiti.

Predsednik sindikata u „Mitrosremu“ Stevan Jovanović podsetio je da se u Agenciji za privredne registre i dalje kao vlasnik „Mitrosrema“ vodi firma DTM Rilejen koja praktično više ne postoji.

- Statusno pitanje „Mitrosrema“ uopšte nije rešeno od momenta kada je država prethodnom vlasniku odustala prava raspolažanja akcijama. To nije rešeno, niti je bilo volje da se taj problem reši. Zašto to smeta sindikatu? Taj nerešen status pravi velike probleme u poslovanju preduzeća. Mi u jednoj banci ne možemo dobiti kredit jer nemamo vlasničku strukturu – pojasnio je Jovanović. - Pored statusnog pitanja, problem blokada računa „Mitrosrema“. Ukupna blokada je 184 miliona dinara. Od toga, 80 miliona je dug prema Ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva. Blokada glasi na zakup zemljišta iz 2006. godine, a u toj godini nije postojao zakon o zakupu državnog zemljišta. Jedini zakon koji je postojao bio da onaj ko obrađuje državno ze-

Sa konferencije za novinare sindikalaca „Mitrosrema“

mlište ima obavezu da to zemljište ne ostane u parlogu. U slučaju da ostane u parlogu, biva kažnjeno 2007. godine, oni retroaktivno donose odluku da platimo 80 miliona za korišćenje državnog zemljišta. Ako je to bila odluka države, slaćemo se, problema nema, ali zaboravljaju činjenicu da je to isto ministarstvo nama dužno 130 miliona za eutanaziju svinja u vreme pojave klasične svinjske kuge u koju i dalje sumnjamo.

Nude „prebijanje dugova“

Kako ističu sindikalni rukovodioci, od države nije ni traženo da plati 130 miliona dinara duga, već da se dug, jednostavno, „prelomi“ pa bi i tako država opet bila dužna „Mitrosremu“ 50 miliona dinara.

- Nismo insistirali ni to da nam platite, već da ostanete u državnom budžetu naime zakupu državnog zemljišta za ovu i za narednu godinu. Čak smo i na pristali. Ili, pristali bi i da plate doprinose, opet bi ostao novac u državnoj kasni, a mi bismo izbašli iz blokade. Znači, 150 miliona su naše obaveze prema državi: 80 miliona za zakup i 70 miliona smo dužni Razvojnoj banci Vojvodine. Od tih 70 miliona isplatili smo 60. Ostalo je 10 za kamatu, ali oni i dalje drže blokadu od 70 miliona. Sada procenite da li je to normalno i zašto se sindikat pobunio i zašto želimo da ukážemo na ove nelogičnosti – navodi Jovanović.

Sumnje

- U dugom periodu niko se ne bavi ovim problemom. Mi možemo samo opravdano da sumnjamo da neko želi da preduzeće vrati bivšem vlasniku, odnosno Darku Šariću. Imamo pravo da sumnjamo čim do sada to nisu rešili – izjavio je Stevan Jovanović.

U pokušajima da pronađu izlaz iz problema, radnici „Mitrosrema“ su pisali ministarstvima za poljoprivredu i finansije i pokrajinskim sekretarjatima za privredu i poljoprivredu. Sa sindikalima je, kao podršku, pismo potpisao i gradonačelnik Sremske Mitrovice Branislav Nedimović.

Zbog ovakve nebrige, ugođeno je da je poslovanje „Mitrosrema“ jer prve pare mogu očekivati tek od naredne žetve, u julu 2013. godine. Šta dotle, kako uzorati, posejati, kupiti naftu...?

- Ako nadležni ne reše problem, videće pravu snagu radnika „Mitrosrema“. U petak će zasedati Odbor sindikata „Mitrosrema“ i tada će biti usvojena zvanična odluka da li će se i kada odvijati protesti na ulicama Mi ne tražimo da nam daju pare koje neće moći vratiti. Tražimo da reše status koji je po zakonu jasan – kaže Stevan Jovanović i dodaje da je, samo zbog suse, „Mitrosrem“ pretpriješlo između 3,5 i 5 miliona evra, ali tu štetu niko iz ministarstva ne pomini, niti uvažava kao osnov za reprogram obaveza.

Strah od likvidacije

Radnici opravdano strahuju da „Mitrosrem“, zbog nebrige države, hrli u stečaj ili likvidaciju.

- Kao da je nekome cilj da do toga dođe, pa da se onda pojavi neko da uzme firmu bez radnika i obaveza. E, u toj priči su problem radnici „Mitrosrema“ koji to neće dozvoliti. Ovo je

Opravdano nezadovoljstvo

- Radnici „Mitrosrema“ opravdano negoduju zato što su u blokadi od strane države, a ta ista država njima takođe duguje. Ovo je veći problem od mogućnosti grada i ja, u ovom trenutku, mogu samo da se stavim na čelo radnika „Mitrosrema“ i da zajedno sa njima tražim rešenje problema za više od 500 zaposlenih, odnosno za ove hiljadu ljudi koliko ih, sa članovima radničkih porodica, zavisi od preduzeća. Još uvek niko

zvanično ne reaguje, ja više nemam ni pravo da neformalno reagujem. Na pozive se niko ne odaziva. Ideo formalnim putem pa čemo videti gde je rešenje – kaže za „Sremsku poljoprivredu“ gradonačelnik Sremske Mitrovice Branislav Nedimović. - Najgore bi bilo da dodemo u situaciju da imamo proteste na ulicama grada, a grad uopšte nije odgovoran niti nadležan za rešavanje problema u koje je došeo „Mitrosrem“.

koja nama takođe duguje. Kad bi prelomili dugove, ne bismo državi bili dužni. Samo je pitanje da li postoji dobra volja da se ovo reši na miran način. Ako ne, slede veliki protesti i bolje bi bilo da se sve reši mirno jer je radnicima već prekipe. Jedino što tražimo je da prelomimo dug, da izademo iz blokade, da normalno poslujemo i da firma radi. Ako je to greh, neka nas sve optuže i pozavaraju.

Kako je na konferenciji za novinare rečeno, ako dođe do protesta, nemaće se pridružiti i oko 2.000 malih akcionara, ali i bivši radnici „Mitrosrema“ i članovi Asocijacije poljoprivrednika Srbije.

Ž. N.

Poslovna zgrada „Mitrosrema“

Zadruge gubile milione

Nacrt zakona o podsticajima u poljoprivredi, zadrugari ocenjuju kao dobru osnovu za unapređenje njihovog položaja u agraru. Žale se, međutim, na to da su prethodnih godina, bez podsticaja države, bili oštećeni za milionske sume.

- Nadamo se da će predloženi Nacrt zakona o podsticajima uskoro biti i usvojen – kaže direktor Zemljoradničke zadruge u Sviljevoju Josip Gobor, a prenosi RTV. - Da sada nismo bili prepoznati kao neko ko treba da dobije podsticaje države, tvrdi on.

- Nacrt zakona o podsticajima, koji će do kraja decembra, nadamo se, biti

usvojen, vrlo povoljno deluje, u smislu da su zemljoradničke zadruge prepoznate kao pravna lica koja treba da ostvaruju podsticaje. Do sada je bio problem to što, u zadnjih pet-šest godina od kada se podsticaji daju, nikakve podsticaje nismo dobili – želi se Gobor.

Na primeru Zadruge u Sviljevu jasno se vidi koliko smo novca prethodnih godina gubili, upozorava Gobor.

- Pet-šest miliona dinara na 500 hektara zemlje, što za proteklih 5-6 godina iznosi oko 20 miliona dinara, toliko je na neki način naša zadruga

bila oštećena. Nismo u pravom smislu mogli ni da licitiramo zemljište za zakup, jer su privatnici bili u prednosti sa 150 do 200 evra po hektaru podsticaja. Tako da smo načarali smanjili broj hektara, a broj zaposlenih u zadrugi je ostao isti - zaključuje Gobor.

Meditum, predloženi Nacrt zakona o podsticajima biće uspešno primenljiv samo ukoliko se poprave neki od postojećih zakona u agraru, upozorava sekretarka zadržnog Saveza Vojvodine Jelena Nestorov Bizon.

- Da se uporedi, odnosno u što hitrnjem roku, uradi izmena Zakona o

poljoprivrednom zemljištu, kao i Zakona o registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima. Svakome ko zna primeenu ova dva zakona poznato je da oni često dovode do zloupotrebe. Tako da imamo u budućnosti po ovom načrtu dobar zakon o podsticajima, on će se loše primenjivati ako se ova dva zakona ne izmene - upozorava Jelena Nestorov Bizon.

Ona objašnjava da je, u praksi, bilo zloupotreba.

- U Zakonu o poljoprivrednom zemljištu je poznato poljoprivrednicima u praksi kakve mane ovaj zakon ima. Ništa svi bili ravnopravni u licitiranju

državnog poljoprivrednog zemljišta, dok su u pojedinim opštinama određene grupe pravnih i fizičkih lica diskriminisane. Tako da samo ako se u kompletu navedena tri zakona budu izmenila imaćemo jedan pravedniji sistem - zaključuje Jelena Nestorov Bizon.

Zadrugari očekuju skoro usvajanje Zakona o podsticajima, ali i ispunjenje obećanja nadležnih da će uskoro biti usvojen i novi Zakon o zadrugama. Tako bi taj oblik udruživanja poljoprivrednika dobio mesto u našem agraru kakvo ima i u najrazvijenijim zemljama sveta.

S.P.

OSNIVAČ I IZDAVAČ: NIPD "Sremske novine" d.o.o. Sremska Mitrovica

• Trg vojvodinskih brišada broj 14/II • **DIREKTOR:** Dragan Đordjević

- **GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK:** Živan Negovanović • **UREDNIK IZDANJA:** Dragan Čosić
- **DIREKTOR MARKETINGA:** Zlatko Zrilić **TEHNIČKI UREDNIK:** Marko Zrilić • **REDAKCIJA:** Svetlana Đaković, Katica Kuzmanović, Zorica Gašić-Stefanović, Dušan Poznanović, Sanja Mihajlović, Stevo Lapčević, Milan Mileusnić (fotoreporter), Gordana Majstorović • **MARKETING:** 064/16-29-737
- **ŠTAMPARIJA:** DOO MAGYAR SZO KFT OJ Štamparije "Forum" Novi Sad • **E-mail:** poljoprivreda@sremskenovine.co.rs
- **TELEFON/FAX:** 022/610-144

CIP - Katalogizacija u publikacijama
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

63(497.113)

Sremska poljoprivreda / glavni i odgovorni urednik Živan Negovanović.

- God. 1, br. 1 (okt. 2012) - - Sremska Mitrovica: Sremske novine, 2012-. - Ilustr.; 46 cm

Dva puta mesečno.

ISSN 2217-9895

COBISS.SR-ID 273701127

Pogrešna agrarna politika je limitirajući faktor razvoja

- Ogromne površine poljoprivrednog zemljišta u Vojvodini su pod vodom, zbog nemogućnosti optimalne setve prinosi kukuruza su dva-tri puta niži zbog čega na godišnjem nivou samo na ovoj kulturi gubimo stotine miliona. Sve to je direktna posledica lošeg stanja kanalske mreže u Vojvodini - kaže Goran Ješić, pokrajinski sekretar za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo

Kada je reč o razvoju poljoprivredne proizvodnje, dirigentska palica je u rukama ministra i Ministarstva za poljoprivredu Republike Srbije. Pokrajinski Sekretarijat za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo ima male nadležnosti što se tiče subvencija i zemljišne politike, ali po nekim drugim pitanjima može dosta toga da uradi. Nema sumnje da je proizvodnja hrane adut vojvodanske i srpske privrede sa najvećim izvoznim potencijalima. Šta vojvodanska vlada čini na planu unapredjena je proizvodnje, bila je osnovna razgovora koji smo, ovih dana, vodili sa Goranom Ješićem, pokrajinskim sekretarem za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo.

Od čega poči i kako unaprediti poljoprivrednu proizvodnju?

- Moramo prvo sagledati koje potencijale Vojvodina ima i kako ih najbolje iskoristiti. Jasno je da ogroman potencijal leži u proizvodnji kukuruza, jer smo u tome osmi u svetu, imamo ogroman potencijal za proizvodnju soje, voća naročito u Sremu, semenske proizvodnje... Izvoz koji ostvaruje agrar u Vojvodini nadmašuje sve ono što ova zemlja izvozi. Shodno tome, u proteklih sedam osam godina su drastično veće nove kapitalne investicije u poljoprivredu i preradivačku industriju. Dakle, postoji ogroman potencijal za razvoj ali tu su i neki limitirajući faktori.

Koji su to glavni limitirajući faktori?

- Pre svega, to je pogrešna agrarna politika. U poljoprivrednoj proizvodnji bilo da je reč o ratarsku, povtarstvu, stočarskoj ili semenskoj proizvodnji mora da postoji izvesnost i predvidost, to su dva osnova činioča stabilne poljoprivredne proizvodnje što mi nemamo. Država mora svojim aktima da definije jasnu agrarnu politiku i program mera kroz tu agrarnu politiku koji će važiti bar pet godina. Drugi naš veliki problem jeste nepostojanje politike o zemljištu, mi imamo ogroman potencijal u poljoprivrednom zemljištu ali ono ni-

je iskorišćeno kako treba. Ako bi se te dve stvari namestile, mogli bi godišnje da izvozemo hrane u vrednosti četiri, pet milijardi. Ne-ma sumnje da bi tada svi koji su vezani za to, sve do onih profesora i nastavnika koji su budžetski korisnici, bolje i kvalitetnije živeli.

Unapređenje poljoprivredne proizvodnje podrazumeva i odvodnjavanje i navodnjavanje, šta te su planira?

- U mom resoru je i vodoprivreda, „Vode Vojvodine“ su krovotok sistema, da nema kanalske mreže koja je dugačka 22.100 kilometara, Vojvodina bi bila močvara. Na žalost, decenijama se nije ulagalo u tu mrežu, tek kada se dese elementarne nepogode kao što je bila suša ove godine, onda svi pričaju o vodi i potrebi navodnjavanja. Navodnjavanje jeste važno ali ono da šta je napravljena ta kanalska mreža jeste odvodnjavanje. Naše štete, iz godine u godinu su mnogo veće od poplava po njivama i nemogućnosti optimalnog trenutka setve, pre svega, kukuruza zato što su ogromne površine u Vojvodini pod vodom. To pravi enormousne štete u konačnim prinosima kukuruza, mi sa prosekom koji je između 5,5 do 6 tona po hektaru spadamo u zemlje sa jako malim prinosima iako je potencijal čitave Vojvodine od 12 do 14 tona. Na taj način, u finansijskom smislu, godišnje gubi-

mo na kukuruzu stotine miliona što je direktna posledica lošeg stanja kanalske mreže. Da ne pričam o soji i nekim drugim kulturama.

Da li se planiraju investicije u kanalsku mrežu?

- Završili smo administrativni deo posla. U toku sledeće godine konačno će naši seljaci po njivama videti da neko čisti kanale za koje su plaćali decenijama neku naknadu. Ali prave finansijske efekte će osetiti 2014. godine kada se očekuju opipljivi rezultati, značajno povećanje prinosa ratarških kultura. Što se tiče navodnjavanja, započeli smo projekte četiri velika podstistema, i načine koji imaju ulogu i da navodnjavaju i da odvodnjavaju. U toku je izbor izvođača radova, a biće oko 40.000 hektara potencijalnog zemljišta za navodnjavanje. Jedan od projekata odnosi se na odvodnjavanje i navodnjavanje Sremske, odnosno, korišćenja ovih novih akumulacija. Indija je u tome najdalje otisla kao opština, započeli smo projekt navodnjavanja 1.000 hektara zasada jabuke, kruške i breskve u Novom Slankamenu jer tamо imamo uslove za to - ULO hladnjake kapaciteta 600 vagona, zemljišta koje je definisano s nameroma za dugoročne zasade i imamo idejno rešenje projekta koji sada razrađujemo. Každaži projekat, ovaj mini region bi mogao da bude treći proizvođač jabuke u Evropi. Inače, od 1991. godine ni jedna kapitalna investici-

Genetski modifikovana proizvodnja, da ili ne?

- Do promene zakona mora doći da bismo ušli u Svetsku trgovinsku organizaciju, znači, moramo da postojećih propisa brisati reč „zabranjeno je“ ali to ne znači da država ne može kao sve ostale države u Evropi da ograniči upotrebu genetski modifikovanih organizama i to jeste naš glavni politički cilj u ovom trenutku. Mi želimo da potpuno ograničimo korišćenje genetski modifikovanih proizvoda na području AP Vojvodine. Iz dva razloga, prvo, što bi u slučaju genetski modifikovanih organizama koji se pojave u našem merkatinom kukuruzu imali nenadoknadive štete jer ne bi mogli da ga izvezemo, druga stvar, naši instituti ne bi mogli da izvoze hibride ukoliko bi bili zaganđeni sa GO jer bi to bila zloupotreba patenta. Pokušavamo da preuzmemu neka iskustva iz okruženja poput slovenačkih, kaže Ješić.

ja na ovom planu nije urađena, rekao je za „Sremsku poljoprivredu“ Goran Ješić, pokrajinski sekretar za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo.

Z. G. S.

SUŠA UMANJILA PRINOSE U VOĆNJACIMA

Potrebni novi zasadi, bunari i podsticaji

Najviše stradalo koštičavo voće, kajsije i breskve - Rusija najveći uvoznik našeg voća

Najveća javnost bila je uglavnom "bombardovanu" informacijama o suši koja je desetkovala ratarske kulture. Ne možemo se oteti utisku da su voćarstvo i vinogradarstvo, kada je reč o suši, bili u drugom, ili trećem, planu - sve se to dešava uz deklarativna zalaganja da su naše najveće šanse upravo u vinogradima i vinu, u svetu razvoja privrede, ali i turizma.

Pomenute teme i dileme bile su povod za razgovor u Poljoprivredno-stročnju službi "Ruma" koja savetodavnom delatnošću pokriva teren tri sremske opštine - Rume, Iriša i Indiju, a naš sagovornik bio je savetodavac za voćarstvo Lazar Klještanović.

Ova godina, u klimatskom smislu, nije bila naklonjena voćarstvu?

- To je tačno. Već od ranog proljeća miraz je prouzrokovao izmrzavanje cvjetnih pupoljaka što je imalo za posledicu smanjenje prinosa svih koštičavih voćnih vrsta, posebno

kajsije i breskve. Jabučaste voćne vrste su imale manji procenat izmrzlih cvetnih pupoljaka. A onda je stigla suša. Mala količina padavina i izuzetno visoke temperature u toku vegetacije dodatno su uticale na smanjenje prinosa kod voća.

Da li je, baš zbog toga, potražnja za voćem bila veća nego ranijih godina?

- Potražnja za voćem i grožđem, kao i otkup, bili su mnogo veći nego ranijih godina. To je direktno uticalo na više otkupne cene skoro svih voćnih vrsta u odnosu na prethodni period. Kvalitet plodova je ove godine bio na nivou prošlogodišnjeg, ali treba imati u vidu da smo i prošle godine imali sušu, što znači da je kvalitet pao u odnosu na poslednjih pet ili deset godina. U svemu ovome dobro je to da ove godine nije bilo većih problema kod zaštite višegodišnjih zasada, sem nešto veće populacije crvenog pauka.

Koji su prosečni prinosi kod voće ove godine?

- Kod višnje je prosečan prinos 11 tona po hektaru, kod brškve 13, kod šljive 12 tona. Jabuka je zabeležila prosečni prinos od 22 tone, kruška 12, kupina šest, a vinova loza oko 10 tona po hektaru.

Ako se govorio o prvoj klasi voća, koji to standardi moraju da budu ispunjeni?

- Ove godine plodovo voća su sitniji u odnosu na višegodišnji period, to je evidentno. Prva klasa jabuke mora da ima prečnik 65 milimetara, druga klasa 40 do 55 milimetara. Kod stone šljive to se meri na grame. Prva klasa mora da ima 30 grama pa naviše. Malo smo ove godine imali te prve klase u voćarskoj proizvodnji.

Da li se to odrazilo na izvoz?

- Ne znam tačne podatke o izvozu, ne zna se pouzdano ni broj hektara pod voćnjacima i vinogradima. Očekujem da će popis u poljoprivredi dati preciznije podatke o tome. Procenjuje se da je izvoz od poljoprivrede oko 20 odsto ukupnog izvoza.

Da li je Rusija još uvek najveći kupac našeg voća, bez obzira što je u poslednje vreme?

tu bilo "smetnji na vezama", prouzrokovanih kvalitetom proizvoda?

- Da, još uvek najveći deo voća odlazi u Rusiju. Rusi su do sada najviše uvozili iz Poljske, to je logično jer im je ona bliža. Međutim, zbog izmrzavanja, Poljska je ove godine slaba sa voćem, pa Rusi nisu bili tako izbirljivi kao pre.

Na kraju, u čemu se ogledaju naše šanse kada je reč o voćarstvu kao stabilnoj privrednoj grani?

- To su novi zasadi, ali i novi bunari. Niču zasadi jabuke, breskve, šljive, kruške, vinove loze. Imamo povoljni klimu za ovu proizvodnju. Međutim, imamo i sušu, a kopanje bunara je velika investicija za voćare. Ministarstvo privrede obećava određene podsticaje, to je jedina šansa - bez toga ne može biti reč o velikoj i kvalitetnoj voćarskoj proizvodnji.

K. Kuzmanović

KUKUJEVCI

MIROSLAV I ZORICA VUJNIĆ

Crni dani za duvandžije

Ove godine su nam obećali subvencije, 20 dinara po kilogramu duvana, ali do kraja su nam i to ukinuli. Zašto, kako, zbog čega, to niko ne zna. Ukoliko se ovakvo stanje u državi, odnosno u njem ponašaju prema proizvođačima nastavi, mislim da će se duvan prestati saditi u naredne dve do tri godine, jer niko više neće imati računa da se bavi time - kaže Miroslav Vujnić, iz Kukujevaca, koji duvan sadi već 14 godina

Bračni par Miroslav i Zorica Vujnić iz Kukujevaca već 14 godina se bavi uzgojem duvana, kojeg sade na površini od oko pet hektara. Kažu da sa tih pet hektara dobiju od 11 do 13 tona suvog duvana, dok na preostalih 13 hektara zemlje koju obraduju uzgajaju soju, kukuruz, pšenicu i ječam.

Kako ističe Miroslav, od poljoprivrede se u poslednje vreme sve teže živi, a najviše zato što izostaje preko neophodna pomoc države.

Ove godine su nam bili obećali subvencije za duvan, koje su protekle tri godine iznosile 20.000 po hektaru, plus onih 14. Međutim, sada su nam umesto toga obećali isplatu 20 dinara po kilogramu duvana, ali do kraja su nam i to ukinuli. Zašto, kako, zbog čega, to niko ne zna... Takvo ponašanje je van pameti, s obzirom da cigarete svakim danom sve više poskušaju i da neki zaraduje dobre pare na njima. Mi smo se bunili protiv toga, ali ništa ne vredi, jer proizvođači duvana nemaju nikakvu zaštitu. Ove tri strane firme koje su kupile naše fabrike ili ne mogu ili ne smiju da nateraju našu Vladu da nam vrati deo tih sredstava, a Vlada se svake godine sve više pravi luda. Ukoliko pogledamo zemlje Evropske unije, videćemo da je tako

Miroslav Vujnić

Pakovanje osušenog duvana

RASPISAN KONKURS POKRAJINSKOG SEKRETARIJATA

Podsticajna sredstva za zemljište u zakupu

Zahtevi se predaju do 5. decembra, a bliže informacije mogu se dobiti u opštinskoj Kancelariji za poljoprivrednu u Šidu

Pokrajinski sekretarijat za poljoprivredu, vodoprihvetu i šumarstvo raspisao je javni oglas za odobravanje i korišćenje podsticajnih sredstava za obradivo poljoprivredno zemljište da se zakupi do 2012. godinu.

Kako su nam rekli u Kancelariji za poljoprivrednu Opštine Šid, svi

poljoprivrednici imaju pravo na korišćenje sredstava u visini od 6.000 dinara po hektaru godišnje, ako je zemljište izdato u zakup zakupcu, koji nije stariji od 60 godina, zatim 8.000 dinara ako je zemljište izdato zakupcu koji je stariji od 40, a mlađi od 60 godina i 10.000 dinara ako

zakupac nije stariji od 40 godina i vlasnik je poljoprivrednog zemljišta koje se graniči sa zemljištem koje se daje u zakup. Zahtev se dostavlja do 5. decembra, a bliže informacije mogu se dobiti u opštinskoj Kancelariji za poljoprivrednu u Šidu.

S. M.

NOVI SLANKAMEN

DRAGAN KRIVOŠIJA

Zbog sušne godine, loš rod duvana

- Ove godine berba je kratko trajala. Nedostatak kiše i vlažnosti zemljišta odrazio se na rod duvana. Listovi su tanki, slabe gramaže, što će znatno smanjiti otkupnu cenu - žali se Dragan Krivošija proizvođač duvana iz Novog Slankamena

Dragan Krivošija

Veliki broj poljoprivrednika iz Novog Slankamena godinama se bavi uzgojem duvana koji je prethodnih godina donosio dobro zaradu slankameničkim pastrima. Međutim, ove godine duša je uzela svoj danak.

Dragan Krivošija potvrđuje ono na čega se žale svi poljoprivredni proizvođači, bez obzira koju kulturu uzgajaju na svojim njivama.

- Kiše nije dugo bilo, što se loše odražilo na duvan koji nije mnogo rastao. List duvana je tanak i mali, s toga nemamo ogovarajuću gramažu. Prve berbe su bile nikakve, one kasnije još i nekako. Prošlog meseca je bilo malo kiše, ali to nije mnogo uticalo na kvalitet - kaže Krivošija.

- Ove godine cena duvana se kreće od 2,50-2,60 evra za kilogram, ali se to odnosi na prvu klasu koju gotovo niko i nema. Ovdajšnjih poljoprivrednici iz sela imaju uglav-

nom treću klasu. Očekujemo da firme koje otkupljuju duvan podignu cenu kako bismo mogli pokriti naše troškove - kaže Dragan Krivošija i podseća da je duvan kultura koja iziskuje dosta rada i truda ali i troškova održavanja.

- Pre svega, mislim na sušenje duvana, potom mehanizaciju i ljudje koje plaćamo tokom berbe. Stoga bi bilo dobro kada bi sledeće godine cena bila veća - navodi ovaj proizvođač duvana.

Ono što muči mnoge duvandžije u Novom Slankamenu ali i u drugim sremskim selima jeste nedostatak sistema za navodnjavanje. To bi im, kako kaže Dragan, pomoglo u poslu. Pored toga, bilo bi od izuzetne koristi kada bi se proizvođači duvana imali Udrženje duvandžija Srema, kako bi tako udruženi imali pravo glasa i veće mogućnosti.

M. Balabanović

Veliki troškovi za angažovanje radnika

ŠID • ZAVRŠEN KONKURS ZA ODVODNJAVANJE

Prihvaćeni zahtevi mesnih zajednica

Pokrajinski sekretarijat za poljoprivredu prihvatiće sve zahtevne mesnih zajednica iz opštine Šid za zajedničko finansiranje odvodnjavanja.

Reč je o zahtevima koji su, uz saglasnost lokalne vlasti, pristigli na konkurs za odvodnjavanje, uz pomoć pokrajinske Vlade i „Voda Vojvodine“. Lokalne samouprave su u obavezi da obezbede trećinu sredstava za finansiranje. S. M.

Piše: Branislav Gulan

Kako oživeti srpska sela?

Prenaseljenost gradova sa ljudima bez posla naročito se pokazala lošom u vreme tranzicije. Mnoge fabrike su zatvorene, a radnici su ostali na ulici. Od deset radnika koji su ostali bez posla, više od polovine moglo bi da se zapošli u ruralnim područjima zemlje. To se ne odnosi samo na radnike koji su ostali bez posla zbog strukturnih neprilagođenosti proizvodnje, već i na one koji su ostali bez firme u kojima su radili pre NATO bombardovanja 1999. godine. Povratak u ruralna područja zemlje ne znači, međutim, poseljačenje radnika i puko vraćanje motoci i traktoru, već njihovo zapošljavanje u oblasti poljoprivrede, u šumarstvu, vodoprivredni, razni uslužnim delatnostima, zanatstvu, domaćoj radinosti, infrastrukturom, malim i srednjim industrijskim pogonima, čija proizvodnja neugrožava ekološku ravnotežu. Danas, naime u Srbiji ima 220.000 malih i srednjih preduzeća. Svaka vlast u predizbornoj kampanji ističe da će taj broj povećati na 400.000 i otvoriti milion novih radnih mesta. Ali, za sada to su samo obećanja. Koncept integralnog ruralnog razvoja, kao deo regionalne razvojne politike, predstavlja antipod klasičnoj industrijskoj

Šansa u razvoju seoskog turizma

Politika oslanjanja na agar i ruralnu ekonomiju u celini trebalo bi da bude, ne samo u funkciji preživljavanja u sadašnjim vremenima, već i za trajno opredelenje države i ekonomskih razvojnih politike zasnovane na decentralizaciji i ujednačenom ekonomskom razvoju

zacija i zasniva se na sveobuhvatnom razvoju seoskih mešovitih područja u kojima živi gotovo polovina stanovnika Srbije. Politika oslanjanja na agar i ruralnu ekonomiju u celini trebalo bi da bude, ne samo u funkciji preživljavanja u sadašnjim vremenima, već i za trajno opredelenje države i ekonomskih razvojnih politike zasnovane na decentralizaciji i ujednačenom ekonomskom razvoju. To je posebno značajno danas u vreme kada imamo milen nezaposlenih i u vreme restrukturiranja velikih kompleksa kada radnici i dalje ostaju bez posla, ali dobijaju otpremnine koje se kreću od 5.000 do 10.000 evra. Većina njih potiče sa sela, neki se vraćaju i započinju i nov život, nov biznis sa tim novcem. Tako su oni sa jednom nogom u cipeli (u gradu), a sa drugom u opanku (na selu). Na taj način bi se rešavala dva problema: oživećemo srpsko selo, a ljudi koji ostaju bez posla obesbeđiće sebi i porodici novu egzistenciju. Takvom politikom bi se vratio i život u srpsko selo. Jer, danas u gradovima Srbije nema šta da se radi, dok u selima nema koga da radi!

Družava bi trebala da podrži taj novi razvojni koncept, početku da bude i finansijer, tako što bi osigurala neophodna inicijalna sredstava, ali i „dirigent“ koji bi vodio računa o uravnoteženom i skladnom razvoju zemlje u celini kao i uspostavljanju jednakih uslova privredovanja za sve učešnike u tržišnoj utakmici. U ostvarivanju koncepta ruralne ekonomije kada delo regionalne razvojne politike,

treba da budu najdirektnije uključena, takozvana, mešovita i nepoljoprivredna gazdinstva koja poseduju obradivo zemljište, ali ga u skladu sa uverenjem Srbije da je greh propasti očevinu, ali ne i držati je u paralogu, ne obraduju, mada su vlasnici 28 odsto njiva u Srbiji. Treba znati da proizvodnja u današnjem seljačkom gazdinstvu, posebno u ruralnim područjima, nije namenjena tržištu. Možda se kod nekog javljaju tržni viškovi, ali to je još uvek slučajnost.

U Vojvodini je polovina od tog broja. Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku Srbije, naša zemlja se nalazi među 10 država sveta sa najstarijom stanovništvom. Pustoljepoštenje vojvodinskih sela najazraženije je u južnom Banatu i opštini Palići, Alibunar i Bela Crkva gde ima sela koja su avelinski prazna. Doduše u Vojvodini je bilo pokušava da se preko opštinskih vlasti reši problem napuštenih domaćinstava. Opština je, naime, predloženo da otkupi napuštene kuće, a zatim da ih prodaju po povoljnijim cenama ljudima koji bi se skučili i možda počeli privatni biznis. Takav stambeni fond je pristupačan za sve zaposlene ljudje pošto kuće se imanjima u vojvodinskim selima koštaju od 2.000 do 10.000 evra, što je suma za koju se može kupiti jedva 10 kvadrata u Novom Sadu. Mada polovina stanovništva Vojvodine danas živi na selu, statističari upozoravaju da je u proteklih decenijama ta brojka, sa 1,2 miliona spala na 900.000 duša.

Evropska iskustva

U proteklih četvrt veka Evropska ekonomska zajednica, a kasnije i Evropska unija sve se više u svom razvoju okreće ruralnim sredinama, pa je to i postala osnova njihove politike ruralnog razvoja. Jer, evropski kontinent nema zemljišnih teritorija izobiljju kao na primer, Nove Zeland, Australija, Kanada, SAD, a nije gusto ni naseljen kao Japan, Kina, Indija... Zbog toga sve više mora da vodi brižno pravilnom korišćenju svoje teritorije. Na Drugoj konferenciji o ruralnom razvoju, održanoj u Salzburgu,

2003. godine, zaključeno je da se za realizaciju projekata nove ruralne razvojne politike, posle 2006. godine, povećavaju sredstva podrške tom razvoju iz Evropskog agrarnog fonda za ruralni razvoj. Cilj je pomeranje fokusa aktivnosti sa podrške tržištu, ka podršci u finansijskoj politici, ruralnom i održivom razvoju.

Pored toga, što ruralna područja nude tržištu poljoprivredno-prehrambene proizvode, šumske plodove, proizvode od drvetva, ovo su mesta za odmor, turizam i život. Ove funkcije ruralnih područja sve više dobijaju na značaju. Evropska komisija prepoznaće potrebu za novim investicijama u dinamiziranju ruralnog razvoja čime bi poboljšala efikasnost ruralne politike. Sem primarne poljoprivredne proizvodnje čini značaj u ruralnoj ekonomiji sve više opada i otvaraju se mogućnosti za nove, vanpoljoprivredne aktivnosti, uslužni sektor... Zato se čak ističe: možda nas ubude očekuje urbaneg egzoda prema ruralnim područjima!

Prema projekciji EU sela karakterišu mogućnosti: organizovanja raznovrsne proizvodnje, permanentnog boravka i stanovanja i povremene uživanja u prirodnim lepotama i pejzažima. Ovo su osnovni trendovi razvoja ruralne Europe u budućnosti. Ta budućnost ruralne Europe može da bude i putokaz za budućnost ruralne Srbije, ako želimo da budemo dio civilizovanog sveta. Osnovna karakteristika ruralne Europe jeste ekonomska diverzifikacija i širenje sekundarnih i tercijarnih delatnosti u ruralnim područjima.

Zemlje Evropske unije, a posebno manje razvijene države i one koje teže pojedinim zemljama, kao što je i naša, nisu u mogućnosti da preduzimaju konkretnu aktivnost u svakom ruralnom području i da ponude (daju) odgovore na brojne probleme koji sejavaju u tim sredinama. Mere vlada pojedinih zemalja, pa i Pade Srbije moraju biti selektivne sa jasno utvrđenim prioritetima, dopunjavanje, kombinovanje i sinhronizovanje sa merama i aktivnostima lokalne samouprave, bazirane na njihovim prirodnim, ekonomskim i ljudskim resursima. U ovom procesu

dohotka, podizanje kontrole kvaliteti hrane i standara prehrambene bezbednosti stanovništva, dijetalne promene u ishrani, uvažavanje zahteva potrošača i podrške istima, komercijalizacija i tržišna (vertikalna) integracija farmi, raznovrsne javne investicije i redistribucija siromaštva među regionima i stanovništvom i veća razvojna pomoć poljoprivredi selu.

Motor ruralnog razvoja ?

Da bi svaka zemlja ili region povećala nacionalni dohodak i društveni proizvod poljoprivrede potrebiti su im makroekonomska i politička stabilnost, povećanje produktivnosti primenom novih tehnologija, rast realnog dohotka u vanpoljoprivrednom sektoru, veći podsticaji proizvodnji...

Može li poljoprivreda biti motor ruralnog razvoja, mogu li manje farme opstati i može li ruralna ne-poljoprivredna ekonomija znatno doprineti razvoju sela?

S tim u vezi postavljaju se i sledeća razmišljanja: može li poljoprivreda biti motor ruralnog razvoja, mogu li manje farme opstati i može li ruralna ne-poljoprivredna ekonomija znatno doprineti razvoju sela? Da bi sprečili pojavu „tužnih“ trendova na srpskom selu trebalo bi u narednom periodu: ujednačiti stope rada i umiranja, odnosno stabilizovati broj ruralnih stanovnika, poboljšati saobraćajnu i telekomunikacionu infrastrukturu na selu, podići zdravstveni, kulturni, obrazovni nivo seoskog stanovništva, smanjiti zavisnost od vlasništva nad zemljom i omogućiti zapošljavanje u drugim sektorima, povećati izvore dohotka iz nepoljoprivrednih aktivnosti, sitna gazdinstva organizovati u zemljoradničke zadruge. Na osnovu svega ovog određeno je i pet principa ruralnog razvoja. To je da se prepozna mogućnosti razvoja svake sredine, utvrditi odgovornost za promene u prošlosti i budućnosti, voditi konzistentnu politiku redukcije siromaštva, ubrzati proces decentralizacije vlasti i jačati ulogu i odgovornost lokalne samouprave, izgraditi produktivni sektor u ruralnom razvoju koji će doprinisiti maksimalizaciji rasta i redukciji siromaštva. Na taj način će doći do bolje valorizacije ruralnih resursa, njihovom doprinisu povećanju bogatstva i blagostanja, posebno ruralnih stanovnika i društva u celini.

Zaključak

Na osnovu svega dolazi se do zaključka da se srpsko selo nalazi na raskrištu između nestanka i opstanka. Proces devastiranja ruralnih područja je veoma intenzivan. Manifestuje se u raznim formama. Da bi se zaustavili negativni trendovi na srpskom selu potrebna je nova i ofanzivna politika ruralnog razvoja. Sela nisu samo proizvodni regioni, već i mesta za život, boravak, odmor i rekreaciju. Evropska iskustva treba da nam budu pouka u politici ruralnog razvoja, koja mora biti prilagođena lokalnim resursima i inicijativama.

(Autor je član Odbora za selo Srpske akademije nauka i umetnosti)

U zakup 2.105 hektara

Do 26. novembra svi zainteresovani mogu pogledati plan katastarskih parcela u zgradu opštine Pećinci svakog radnog dana od 9 do 13 časova

Ve godine u pećinackoj opštini davaće se u zakup 2.105 hektara poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini. Na osnovu Zakona o poljoprivrednom zemljištu i opštinske Odluke o određivanju nadležnog organa za sprovođenje postupka davanja u zakup poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini, predsednik opštine Pećinci Sava Čočić 9. novembra doneo je Odluku o raspisivanju javnog oglasa za davanje u zakup ovog zemljišta i raspisao oglas za javnu licitaciju koji je otvoren do 26. novembra (do 12 časova).

U zakup od jedne do tri godine davaće se poljoprivredno zemljište u državnoj svojini u katastarskim opština: Ašanja, Brestać, Deč, Donji Tovarnik, Karlovčić, Kupinovo, Obrež, Ogar, Pećinci, Prhovo, Sibač, Sremski Mihaljevići i Subotiče. Od 9. do 26. novembra koliki je rok za prijavljivanje ponuđača, svi zainteresovani mogu pogledati plan katastarskih parcela u zgradi opštine Pećinci svakog radnog dana od 9 do 13 časova. Javna licitacija će se održati u zgradi opštine i to za katastarske opštine Ašanja, Kupinovo i Obrež 27. novembra u 10 sati, za k.o. Ogar, Donji Tovarnik, Deč i Pećinci 28. novembra, takođe u 10 sati, za k.o. Karlovčić, Sremski Mihaljevići i Prhovo 29. novembra u isto vreme i za Brestać, Sibač i Subotiče 30. novembra u istom terminu.

Pravo učešća u javnom nadmetanju imaju sva fizička lica koja su upisana u Registr poljoprivrednih gazdinstava, imaju aktivan status i koja su vlasnici najmanje pola hektara poljoprivrednog zemljišta u katastar-

Centar Pećinaca

zemlje, a žive na teritoriji katastarske opštine u kojoj se nalazi zemljište koje je predmet zakupa ili se njegova parcela graniči s parcelom koja se daje u zakup. Za pravna lica potrebno je da su upisani u Registr poljoprivrednih gazdinstava, imaju aktivan status, da su vlasnici najmanje 10 hektara u katastarskoj opštini u kojoj se nalazi zemljište koje je predmet zakupa i da imaju sedište na teritoriji opštine u kojoj se predmetno zemljište nalazi. Da bi učeštvovali u javnom nadmetanju, fizička lica treba da dostave dokaz o mestu prebivališta, važeći izvod iz Registra poljoprivrednih gazdinstava, dokaz o vlasništvu najmanje pola hektara poljoprivrednog zemljišta u katastar-

skoj opštini gde se nalazi zemljište za zakup ili dokaz da se njihovo zemljište graniči s zemljištem koje je predmet zakupa i dokaz o svojstvu osiguranika kod Republičkog fonda PIO. Pravna lica treba da dostave izvod iz Privrednog registra i Registra poljoprivrednih gazdinstava i dokaz o vlasništvu najmanje 10 hektara zemlje u koјe se predmetno zemljište nalazi. Ponuđači su dužni da s privajama dostave i dokaz o uplati depozita za učešće na licitaciji. Svim ponuđačima, osim najpovoljnijem, uplaćeni depozit će se vratisi nakon javnog nadmetanja, a najpovoljnijem ponuđaču depozit će biti učušćen na godišnju zakupinu. U slučaju da najpovoljniji ponuđač odustane, depozit se ne vraća. Sva zainteresovana i fizička lica mogu zakupiti najviše 100 hektara zemljišta u državnoj svojini, osim sa nadmetanja čija je površina veća od 100 hektara.

Pravo učešća u prvom krugu nadmetanja nemaju pravna i fizička lica koja su pravo učešća na javnom nadmetanju u prvom krugu već iskoristila po Godišnjem programu tekuće godine u nekoj drugoj jedinici lokalne samoprave, odnosno u drugom mestu prebivališta na teritoriji Republike Srbije i imaju važeći ugovor po tom osnovu sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede. Prijava za učešće na ovoj licitaciji podnose se na pisarnici Opštinske uprave opštine Pećinci, a sve detaljnije informacije mogu se dobiti na telefon Agencije za razvoj opštine Pećinci i to: 022/ 400-731. **G. Majstorović**

Strninama veće površine

Pri kraju duboko oranje na oko 180.000 hektara sremskih oranica

esenja setva u Sremu je završena, a osnovna karakteristika je da su strnina zasejane da leko veće površine od prošlogodišnjih. Od planiranih 52.000 hektara pšenice, zasejan je 54.351 hektar, odnosno 4,5 posto više od plana, a 30,5 posto više nego što je bilo prošle godine. Ozimim godišnjem zasejanju je 3.949 hektara, odnosno 13 posto više od planiranih 3.500 hektara, a sedam posto više nego lane. Tritikale je umesto planiranih 1.500 hektara zauzeo 1.885 hektara, 26 posto više od plana ili 53 posto više nego lane.

- Ove godine poljoprivrednici su zasejali više strnina jer su imali jako sušnu godinu. I u takvoj godini pšenica je izbegla katastrofalnu sušu u južnu i avgustu, prinosi su bili solidni, cena takođe solidna, pa su se ratari opredelili za veću setvu pšenice kao sigurnije kulture iako je teško predvideti šta će biti naredne godine. Niko ne zna da li je reč o višegodišnjem sušnom periodu ili samo jednoj sušnoj godini - navodi Sekretar Odštora za agrar Sremske privredne komore Vladimir Vlajović. - Tritikale i ječam su takođe zasejani više od plana jer su ove godine poljoprivrednici imali katastrofalne prinošne kukuruza. U Sremu je prinos kukuruza bio 2,2 tone po hektaru, lane je to bilo 7,1 tone po hektaru, tako da je kukuruz kultura čiji je prinos ove godine najviše podbacio, čak 70 procenata manje roda nego lane. Seljaci žele da što više nadomeštaj izgubljeni kukuruz, a to mogu same setvom pšenice tritikale koja je najpogodnija za to i proteinski najpribližniji kukuruzu.

Što se tiče jesenjeg oranja, poslednjih mesec dana su odlični uslovi za ovu osnovnu obradu zemljišta. Oranje je u finiju, vreme služi i biće završeno sa desetak dana na oko 180.000 hektara. Troškovi za oranje su veliki i zato će, u bespariči, poljoprivrednicima dobro doći re-gresirano gorivo.

S. P.

Na osnovu člana 46. Odluke o bugetu Grada Sremska Mitrovica za 2012. godinu („Sl. list Grada Sremska Mitrovica br. 10/2011) i člana 22. Odluke o rebalansu bugeta Grada Sremska Mitrovica za 2012. godinu („Sl. list Grada Sremska Mitrovica br. 16/2011) i Programa podizanja kapaciteta udruženja voćara na teritoriji Grada Sremska Mitrovica donetog dana 14.11.2012. na 10. sednici Gradskog vећa i rada Sremska Mitrovica pod brojem 401-1214/2012-III, начелник Gradskog vећa Gradske uprave za poljoprivredu raspisuje

КОНКУРС

**за доделу средстава
за подизање капацитета удружења воћара
на територији Града Сремска Митровица**

1. ЦИЉЕВИ ДОДЕЛЕ СРЕДСТАВА

Средства која су предмет овог конкурса додељују се у циљу подстицања подизања капацитета удружења воћара на територији Града Сремска Митровица.

2. НАМЕНА СРЕДСТАВА

Средства се додељују за набавку опреме неопходне за унапређење квалитета свога рада.

3. ИЗНОС СРЕДСТАВА КОЈА СЕ ДОДЕЉУЈУ

По овом конкурсу биće додељено ukupno 300.000,00 динара.

4. УСЛОВИ ЗА УЧЕШЋЕ НА КОНКУРСУ

Право учешћа на конкурсу имају udruženje građana - voćara која имају седиште на територији Града Sremska Mitrovica i blagovremeno podnese prijavu na konkurs.

Osim napred navedених услова, udruženja građana - voćara moraju испuniti i sledeće услове:
- да су upisana u Registar udruženja u skladu sa важећим законским прописima,

Уз захтев за доделу средстава, учесници конкурса су дужni podneti sledeću dokumentaciju:

- fotokopija решења о упису у Registar udruženja и ПИБ образац;
- fotokopija картона депонованих потписа;
- fotokopija личне карте одговорног лица;
- fotokopija Statutat udruženja građana;
- fotokopija картице текућег racuna.

Zahtev sa trajenom dokumentacijom podnosi se na šalter broj 11 u uslužnom centru Grada Sremska Mitrovica, ul. Svetog Dимитрија број 13 уз назнаку: Конкурс за доделу средстава за подизање капацитета udruženja voćara.

Rok za подношење пријаве је 05.12.2012. године.

Непотпуне и неблаговремене пријаве неће се разматрати.

Поднете zahtevte neće razmatrati Komisija za dodelu средставa koju образује начелник Gradskog vећa.

O dodeli средставa учесnicima konkursa odlučiće начелник Gradskog vећa, u roku od 5 dana od dana isteka roka za podnoшењe prijave.

Против odluke iz prethodne tačke учесник konkursa može podnjeti prijavor Gradskom vећu u roku od 8 dana od dana prijema odluke.

Nakon donošenja končnog odluke od strane Gradskog vећa, Gradskog vећa, Gradske uprave za poljoprivredu ili na tel. 610-566, lok. 183.

ГРАД СРЕМСКА МИТРОВИЦА
Градска управа за poljoprivredu

Број: 401-1269/2012-XI
Дана: 19.11.2012. године
Сремска Mitrovica

В. Д. НАЧЕЛНИК
дипл. инг. poljoprivrede
Владимир Настојић с.р.

На основу člana 46. Odluke o bugetu Grada Sremska Mitrovica za 2012. godinu („Sl. list Grada Sremska Mitrovica br. 10/2011) i člana 22. Odluke o rebalansu bugeta Grada Sremska Mitrovica za 2012. godinu („Sl. list Grada Sremska Mitrovica br. 16/2012) i Programa podistača stocarske proizvodnje - govedarstva na teritoriji Grada Sremska Mitrovica donetog dana 14.11.2012. godine na 10. sednici Gradskog vећa i rada Sremska Mitrovica pod brojem 401-1215/2012-III, начелник Gradskog vећa raspisuje

КОНКУРС

**за доделу средстава за подстицање
сточарске производње - говедарства
на територији Града Сремска Митровица**

1. ЦИЉЕВИ ДОДЕЛЕ СРЕДСТАВА

Средства која су предмет овог конкурса додељују се у циљу подстицања производње млека, укупно 1000 i 1000 litara mleka na godišnjoj osnovi.

2. НАМЕНА СРЕДСТАВА

- контрола продуктивnosti mlečnih grla u govedarstvu,

- одабирање и производња muznih grla,

- испитивање prenošenja osobina na potomstvo,

- kontrolišano razmnožavanje,

- vođenje matične evanđelizacije domaćih životinja i primena drugih odgađivačkih i zootehničkih mera na skladu sa Zakonom o stocarstvu.

3. ИЗНОС СРЕДСТАВА КОЈА СЕ ДОДЕЉУЈУ

Подносиoci zahteva koji ispunje propisane konkursom dobije 2.000,00 dinara besplatno po učinjenom mlečnom grlu.

4. УСЛОВИ ЗА УЧЕШЋЕ НА КОНКУРСУ

Право учешћa na konkursu imaju fizicka lica koja se base stocarstvom-mlečnim govedarstvom, imajući prebijalašte na teritoriji Grada Sremska Mitrovica i blagovremeno podnesu prijavu na konkurs.

Osim napred navedenih услова, физичко лице mora испуни и следећe услове:

- да је upisano u Registar poljoprivrednih gazdinstava u skladu sa Pravilnikom o начину и условима upisa i vođenja registra poljoprivrednih gazdinstava, obrascima za upis i promenu podataka i priloga, dokumentacijom koja se prilazi uz zahtev, начину чuvanja podataka, као и о условимa za pасивни статус poljoprivrednog gazdinstva („Sl. glasnik RS“ бр. 111/2009, 21/2010, 89/2010, 22/2011, 97/2011 и 15/2012),

- da su grla za koja ћe se даватi средства pod kontrolom правних лица ovalašnjenih za послове selekcije по чл. 7., 8. i 9. Zakona o stocarstvu („Sl. glasnik RS“ бр. 41/09).

Уз zahtev za dodelu средставa, учесници konkursa su dužni podneti sledeću dokumentaciju:

- fotokopiju lichenih karice,
- potvrdu o upisima u stocarsku mlečnim grlima izdatiso od Poljoprivredne strucne službe Sremska Mitrovica ili Poljoprivredni fakultetu u Novom Sadu-departman za stocarstvo,
- fotokopiju kartice namenskog racuna i za poljoprivredno gazište.

Zahtev sa trajenom dokumentacijom podnosi se na šalter broj 11 u uslužnom centru Grada Sremska Mitrovica, ul. Svetog Dимитрија број 13 уз назнаку: Конкурс за dodelu подстицајних средстава за сточарску производњu.

Rok za подношење пријаве је 05.12.2012. године.

Непотпуне и неблаговремене пријаве неће се разматрати.

Поднетe zahtevte neće razmatrati Komisija za dodelu средставa koju образујe начелник Gradskog vећa.

O dodeli средставa учесnicima konkursa odlučiće начелник Gradskog vећa, u roku od 5 dana od dana isteka roka za podnoшењe prijave.

Против odluke iz prethodne tačke учесник konkursa može podnjeti prijavor Gradskom vећu u roku od 8 dana od dana prijema odluke.

Nakon donošenja končnog odluke od strane Gradskog vећa, Gradske uprave donene решење o dodeli средставa iz bugeta grada.

На основу решењa o dodeli средставa zaključuje se ugovor sa korisnikom средставa o начину њивог троšenja.

ГРАД СРЕМСКА МИТРОВИЦА
Градска управа за poljoprivredu

Број: 401-1266/2012-XI
Дана: 19.11.2012. године
Сремска Mitrovica

В. Д. НАЧЕЛНИК
дипл. инг. poljoprivrede
Владимир Настојић с.р.

Vremenski uslovi uticali na rod

Vremenske prilike u prvoj polovini godine povoljno su se odrazile na žitarice gde su ostvareni prosečni prinosi među vodećim u Vojvodini i Srbiji, dok je suša u drugom delu godine drastično smanjila rod kukuruza i šećerne repe i umanjila prnose svih ratarskih kultura u jesenjem skidanju roda

U Odeljenju za privrednu i lokalnu razvoj opštine Stara Pazova redovno prate sve poljoprivredne radove i prave evidenciju ostvarenih prinosa određenih poljoprivrednih kultura koje su u sistemu praćenja (kukuruz, pšenica, ozim ječam, šećerna repa, soja, sunčokret i uljana repica), dok proizvodnja povrća i duvana nisu u sistemu praćenja.

- Za vreme setve, žetve i berbe, o svim podacima redovno izveštavamo nadležne, resorne okružne, pokrajinske i republike organe - kaže Jovan Kovačević, samostalni stručni saradnik u menotenom odeljenju i predsednik opštinskog Štaba za koordinaciju i praćenje stanja u poljoprivredi. Po njegovim rečima, na teritoriji staropazovske opštine ima preko 29.000 hektara obradivog zemljišta. Sto se tiče ratarske proizvodnje u 2012. godini, vremenske prilike u prvoj polovini godine povoljno su se odrazile na žitarice gde su ostvareni prosečni prinosi među vodećim u Vojvodini i Srbiji, dok je suša u drugom delu godine drastično smanjila rod kukuruza i šećerne repe i umanjila prnose svih ratarskih kultura u jesenjem skidanju roda. Svetu tome je doprinela nedovoljna količina

Jovan Kovačević

padavina, a što je još bitnije, radi se o neravnometnom rasporedu količine padavina u određenim fazama bitnim za razvoj biljke, a i visoke temperature u tim fazama uslovile su nedovoljnu oplođenju biljaka što je uticalo na ukupan pad proizvodnje i prosečnih prinosa.

Na poljima staropazovske opštine pšenice je bilo zasejanjeno 4.400 hektara i to kod poljoprivrednih preduzeća i zadruge 1.200 hektara s ostvarenim

prosečnim prinosom od 7,4 tone po hektaru, dok su privatnici pod hlebnim žitom imali 3.200 hektara s ostvarenim prosečnim prinosom od 6,1 tone po hektaru. Ukupan prosečan prinos pšenice i kod poljoprivrednih preduzeća i zadruge i privatnog sektora iznosio je 6,8 tona po hektaru što je bolji prinos u odnosu na 2011. godinu. Ukupon pod ozimim ječmom bilo je zasejano 1.200 hektara i to kod poljoprivrednih preduzeća i zadruge 500, a u privatnom sektoru 700 hektara, gde su ostvareni prinosi na nivou prošlogodišnjih s ukupnim prosečnim prinosom od 5,6 tone po hektaru. Na 305 hektara bila je zasejana uljana repica i to samo kod poljoprivrednih preduzeća i zadruge gde su prinosi bili niži u odnosu na prošlu godinu za 29 odsto. Kukuruz u ovaj poljoprivredni godini bio je posejan na 15.350 hektara, od toga na privatnom sektoru pod kukuruzom je bilo 12.500 hektara s ostvarenim ukupnim prosečnim prino-

Prinosi pšenice među najboljima u Srbiji

som od 2,59 tona po hektaru na oba sektora, što je za 71,4 odsto manje u odnosu na prošlogodišnji rod (u 2011. godini prosečan prinos kukuruza iznosio je 9,05 tona po hektaru). Pod sunčokretom na oba sektora bilo je 610 hektara s prosečnim prinosom od 2,8 tona po hektaru što je 8,5 odsto veći u odnosu na prošlogodišnji. Pod sojom je bilo 1620 hektara s prosečnim prinosom ispod očekivanih od 2 tone po

hektaru, što je niže za 42,4 odsto u odnosu na 2011. godinu. Pod šećernom repom bilo je 4.142 hektara od toga 2.642 hektara kod poljoprivrednih preduzeća i zadruga a ostatak na individualnom sektoru. Prosečan ostvaren prinos po hektaru iznosio je 28,3 tone i niži je u odnosu na 2011. godinu za 49,3 odsto. Sto se tiče ovojenje setve ozimih ratarskih kultura i pripreme zemljišta, uglavnom radovi su privedeni kraju. Pšenica je posejana na okolo 3.750 hektara od toga 1.250 hektara kod poljoprivrednih preduzeća i zadruga, a 2.500 hektara je u individualnom sektoru. Pod ječmom je oko 1.270 hektara od toga kod preduzeća i zadruge je 570 hektara zasejano ječmom, dok je kod privatnika ječmom posejan na 700 hektara. Za uljanu repicu u staropazovskoj opštini u individualnom sektoru nema interesa, sem kod preduzeća i zadruge gde u ovojenjenoj setvi ova kultura zauzima 315 hektara.

G. Majstorović

Доо ветеринарска станица САВА СРЕМ

Лаћапак

- Лаћапак, 022/670-750, ул. 1. Новембар 266
Др. вет. мед. Радован Цикуша и Др. вет. мед. Ненад Раичевић
Сремска Митровица, 022/618-020, ул. Петра Прерадовића 80
Др. вет. мед. спец. Миленко Перић
Мартинци, 022/ 668-387, ул. Војвођанска 9
Др. вет. мед. спец. Сава В. Шарац
Чалма, 022/685-600, ул. Победа 24
Др. вет. мед. Милорад Кевиљ
Велики Радинци, 022/660-230, ул. Моше Пијаде 7
Др. вет. мед. Наташа Секулић

- Лечење
- Вакцинација
- Вештачко осемењавање
- Превентива
- Трихиоскопија
- Продаја пилића
- Сточна храна
- Премикси
- Лекови

VETERINA

Piše: Dr. vet. med.
Nataša Sekulić

Mikotoksi predstavljaju globalni problem današnjice i smatra se da je oko 25% žitarica u svetu sagadeno mikotoksinsima. Mikotoksi su proizvodi sekundarnog metabolizma plesni. To su vrlo toksična jedinjenja koja proizvode gljivice koje napadaju useve.

Najveći broj mikotoksinsa nastaje na njivi, odnosno pre žetve, međutim ima i onih koji nastaju ako se letina nepravilno skladišti. Bez obzira na način nastajanja, mikotoksi predstavljaju opasnost za zdravlje ljudi i životinja. Smatra se da postoji oko 110.000 vrsta plesni od čega je preko 330 izvor mikotoksina, a sam broj mikotoksinsa varira od 170 do 3.000.

Oboljenja koja izazivaju mikotoksi nisu zarazna, vezana su za hrani, ne leče se antibioticima, a u organizmu ne izazivaju imunološki odbrambeni odgovor. Samim tim i životinje ne stiču trajni imunitet.

Gljivice se mogu naći kao spoljašnja mikroflora na gotovo svim

Značaj mikotoksina u stočnoj ishrani

biljnim proizvodima, a za nas, najznačajnije je prisustvo na kukuruzu i žitima. Treba naglasiti da i kada se plesni otkloni sa sirovine (prosečavanjem, vretenjem, ispiranjem), toksini ostaju u sirovini. Kao veoma stabilna hemijska jedinjenja, mikotoksi se ne mogu neutralizovati procesima prerade hrane kao što su različiti toplotni tretmani – veštačko sušenje, eks-trudiranje ili pečenje.

Najvažniji mikotoksi

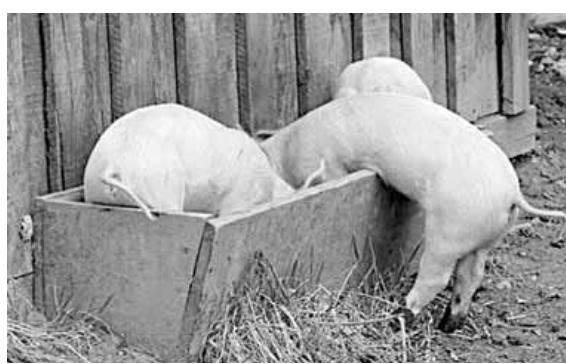
Najvažniji mikotoksi koji imaju značajan negativan uticaj na zdravlje i produktivnost su:

- T-2 toksin
- ZEARALENON
- AFLATOKSIN B
- OHRATOKSIN A
- ERGOT

A od svih njih najpo-gubniji za zdravlje lju-dija je afloatoksin B, koji u sadežtvu sa virusom hepatitisa B, skoro obavezno daje kancerogene pojave na jetri ljudi.

Izvor mikotoksina za životinje je kontami-nirana biljna hrana, a za ljudi i biljna i hrana životinjskog porekla, naročito iznutrice, ja-mku, mleko, pa tek onda meso.

Štete koje nastaju u stočarskoj proizvodnji usled mikotoksina su veoma značajne i ogledaju se manjim delom u direktnim

Svinje najosetljivije na mikotoksine

uginućima životinja, a većim delom u indirektnim gubicima nastalim usled smanjenog prirasta, slabijeg utroška i iskoruščavanja hrane, smanjenog imuniteta povratnih infekcija, pada proizvodnih sposobnosti i smanjenja plodnosti.

Gljivice se nalaze na gotovo svim biljnim proizvodima

Stepen osetljivosti na mikotoksine varira u zavisnosti od mnogo činilaca, među kojima su vrsta životinje (najviše svinje), starosne kategorije (najviše mlade jedinke), pola (najviše ženskoga priplodna grla), količine unetog mikotoksina, dužine

izloženosti, načina ishrane (favorizovanjem jedne žitarice).

Štetan uticaj mikotoksina

Štetan uticaj mikotoksina se ogleda na svim sistemima organa, počev od oštećenja kože i sluzokoste usta (nekroza repa i ušne školjke), smanjenog apetita, povraćanja, odbijanja hrane zbog promenjenog mirisa i ukusa, krvarenja u digestivnom traktu, masna i bleda jetra, prolivi, oštećenja pankreas-a, bubreži i pluća, supresija imuniteta, poremećaja polnog žara, sterilitet, ciste na jajnicima itd.

Pitanje rešavanja problema mikotoksina u stočnoj, pa onda i u hrani za ljudje, je veoma kompleksno i za

sada u potpunosti, može se reći, ne-rešivo.

U širokoj upotrebi su mešavine minerala, sa sinergističkim delovanjem, koje vrše vezivanje mikotoksi-na svoju površinu (adsorpciju) i zajedno se izbacuju iz organizma putem stolice.

Adsorpciona terapija je jedna od najznačajnijih metoda u prevenciji mikotoksika. Upotreba adsorbentata kao što su aktivni ugaj, sili-kati, betoniti, glinena zemlja, aluminosilikati – zeolit, vrlo je jedno-stavna jer su dostupni na tržištu i jeftini.

Mane im je što su neselektivni, tako da vrše adsorpciju i nekih korisnih materijala kao što su vitaminii, minerali i antibiotici. Iz ove grupe adsorbentata najčešće na tržištu na-lazimo MINAZEL, MINAZEL PLUS, VEL-E-ZEL itd.

U novije vreme istražuju se upotrebe disaharida sa mineralima, aktivnim enzimima i fitogenim materijama koje pored adsorpcije mikotoksina rade i na enzimskoj neutralizaciji istih. U ovu grupu spadaju Biominovi proizvodi MYCOFIX, MYCOFIX PLUS i MYCOFIX SELECT.

Najnovija generacija inaktivatora mikotoksina je bez uticaja na vitamine i antibiotike. Ima jako dejstvo na sve vrste mikotoksina hrane sa komponentama koje dodatno neutralizu štetno dejstvo patogenih bakterija digestivnog trakta, a deluju stimulativno i na imunitet. Tu spada najnoviji proizvod firme Delcom CO-BIND FORTE.

**TEHNIČKO-EKONOMSKE OSNOVE ZA IZBOR PLASTENIKA/STAKLENIKA
ZA KOMERCIJALNA PORODIČNA GAZDINSTVA - SAMOSTALNA I UDRUŽENA**

Preduslovi za uspešnu proizvodnju u zaštićenom prostoru

Smatra se da u nekoj državi ili regionu značajne količine povrća mogu da se plasiraju tokom cele godine ukoliko je prihod po domaćinstvu 600 do 800 evra mesečno

Staklenici - plastenici su složeni objekti, a svi oni koji su po veličini iznad hobi programa, tj. namenjeni za proizvodnju i sticanje dohotka, predstavljaju manje ili više složenu zelenu fabriku. Za njeno formiranje potrebna je velika ulaganja, ali se i prihod pri uspešnom poslovanju meri velikim sumama. Obračunava se, ne po jutru ili hektaru, već po kvadratnom metru. Pre ulaska u proizvodnju u zaštićenom sredini treba dobro razmisliti i obaviti samoucenjivanje. U ovom, a posebno u narednim poglavljima, date su opštine podloge za sagledavanje ove proizvodnje, pa i primeri izračunavanja ulaganja i isplativosti. Na samom početku treba sagledati da li vlastito porodično imanje ili udružena porodična imanja ispunjavaju preduslove za ostvarenje uspešne proizvodnje u zaštićenom prostoru. Navedeni preduslovi mogu se još proširivati i menjati njihov značaj, redosled, pre svega sa stanovišta specifičnosti pojedinog regiona, biljne vrste, pa i grupa proizvođača.

1. Tržište je, naravno, najvažnije. Poznavanje tržišta, ali i osećaj za njegov razvoj i nastanak novih mogućnosti proizvodnje, od najvećeg je značaja. Smatra se da u nekoj državi ili regionu značajne količine povrća mogu da se plasiraju tokom cele godine ukoliko je prihod po domaćinstvu 600 do 800 evra mesečno (ekstrapolirano na bazi ranije postavljenje granice prosečne plate od 900 DM). Dakle, tada postoji realno tržište. Naravno da ima onih koji imaju i znatno veću primarnu, ali, ukoliko je, kao što je kod nas slučaj, njihov broj mal - ne postoji značajno tržište. Treba biti vizionar, predvideti dalji razvoj i povećanje prihoda stanovništva. Ukoliko standard bude nastavio da raste, a približavanjem Evropske unije to će se, kao i u drugim državama, dogoditi, brzo će rasti broj kupaca i tržište.

Uvek ostaje, kao rezerva proizvodnja van glavne sezone, pre svega u predsezoni, pri čemu je tada cena proizvoda niža, a broj potencijalnih kupaca znatno veći. U celom materijalu će se protezati ideja o zarcitanju viziji razvoja proizvodnje i rasta korak po korak. Pri takvoj konceptciji već na samom početku treba neke od elemenata i sklopova sagledati pa i pribaviti u skladu sa očekivanim rastom.

Šta da se proizvodi posebno je pitanje. Tu treba biti fleksibilan i otvoren za ponekad i značajne zaokrete. Tako, na primer, može u budućnosti da se očekuje proizvodnja novih vrsta povrća i voća, ali će se sigurno povećavati proizvodnja bilja iz oblasti hortikulture, za uređenje prostora. Proizvodnja može da bude namenjena za posebne prigode, na primer jelke za Božić i Novu godinu, ili cveće za 8. mart.

Kako prodavati? Idealno bi bilo da postoji proizvodnja po ugovoru, ali to je gotovo neostvarivo. Potencijal-

Biti spreman za nove vrste povrća i voća

U budućnosti može da se očekuje proizvodnja novih vrsta povrća i voća, ali će se sigurno povećavati proizvodnja bilja iz oblasti hortikulture, za uređenje prostora.

ni kupci bili bi lanci supermarketata i/ili hotela. Izvoz je neizvestan, konkurenca velika, pa se na to može računati kada se "stasa" i povlažati konci.

Sta je realnost? Proizvodnja za veletrogove i za male distributer. Ukoliko postoje uslovi, a lokacija staklenika/plastenika je povoljna, može da se prodaje direktno iz njega. Moguće je i kombinovanje više načina prodaje. Dobra mogućnost bilo bi povezivanje sa drugim proizvođačima u interesnoj udruženju sa ciljem da se reguliše - usaglasni ponuda i potražnja i stabiliziraju cene. Stoga dobar proizvođač mora da bude kooperativan i spreman na fer saradnju.

Na žalost, ne postoji univerzalna "šema" osvajanja tržišta, koja bi svakom proizvođaču pomogla da definise mogućnost plasmana.

2. Gazdinstvo koje se opredeli za ulazak ili proširenje proizvodnje u zaštićenom prostoru treba da ima pretходnih iskustava. Ukoliko nema, bar u proizvodnji na otvorenom, bolje da ne započinje investiranje. Staklenik/plastenik je sam po sebi složen da bi se istovremeno savladavala i znanja o bljoj proizvodnji. Ovo može da se prevede angažovanjem potvrdjenog stručnjaka u oblasti biljne proizvodnje, pa i proizvodnje u zaštićenom sredini, ali tada treba računati i na izdatke za njegov rad.

Ukoliko je neko iskusan u proizvodnji povrća teško da može odmah da bude uspešan u proizvodnji cvetača i ukrasnog bilja. To ne znači da početnik ne treba odmah da krene sa proizvodnjom u zaštićenom prostoru, ali bi trebalo da to bude na manjoj površini i sa jednostavnijim postrojenjem. Na primer, predzesonska proizvodnja u tunelu bez grejanja.

3. Dobra lokacija je bitna iz više razloga. Šta znači dobra lokacija zavisi i od vrste proizvodnje. Blizina velikih potrošačkih centara može da olakša plasman kvarljive robe, svežeg povrća, voća i cveća. Dobra lokacija može da znači da je bližu frekventnog puta, ali opet na dovoljnoj udaljenosti da nema efekta zagadenja izduvnim gospodarskim vozilima. Prikupljiva investicija za ostvarenje prilaznih puteva, mala udaljenost od javnih puteva, ne prevelika udaljenost od transformatora, kao i mogućnost povezivanja na gasovod, mogu da budu od presudnog značaja za sniženje troškova ulaganja u infrastrukturu.

Mikrolokacija je takođe važna. Dobro je da objekat nije značajno udaljen od mesta stanovanja, da proizvođač

kvaliteta hrane. Proizvođač treba da je sposobljen da zahteva prati i ispunjava ih. U protivnom bi proizvod bio bezvredan - ukoliko ne ispunjava zahteve zdravstvene bezbednosti, ili niže vredan - ukoliko mu je niži kvalitet.

Dokumentovanje proizvodnje doprinosi unapređenju zdravstvene bezbednosti i kvaliteti.

Zapisivanje svih bitnih podataka i njihova analiza, doprinose unapređenju proizvodnje, količine i kvaliteti, i smanjenju troškova. To je i dobre poljoprivredne prakse - GAP, čije je sprovođenje već obavezno u zemljama Evropske unije, a biće i kod nas.

Proizvođač, takođe, treba da ima razumevanje za svetske i lokalne zahnteve u pogledu zaštite životne sredine i da je spreman da ih sprovodi.

7. Proizvodnja u zaštićenom prostoru nije za one koji žele da proizvode uz pomoć daljinskog upravljača.

O ovoj proizvodnji, u zavisnosti od tipa, brine se 24 sata na dan, 365/366 dana godišnje. Može da se ide na godišnji odmor, može na poslovna i privatna putovanja, ali da se obvezbi odgovarajuća zamena, kvalifikovano obučeno lice.

Neophodno permanentno učenje

Visoka ulaganja i visoki prihodi zahtevaju visok nivo znanja. Takođe, jednom stečeno znanje nikada nije dovoljno. Stalno unapređivanje, praćenje zahteva tržišta, pa čak i prognoziranje, unapređenje tehničke proizvodnje i postrojenja treba da je konstantno.

5. Investiciona sposobnost proizvođača je jedan od najznačajnijih uticajnih faktora. Ipak, danas ne zauzima prvo mesto po značaju. Poslovni plan (biznis plan), koji pokazuje isplativost ulaganja, predočen na odgovarajući način, uz sposobnost garantovanja oplatne, podloga je za dobijanje kredita. Podrška Ministarstva poljoprivrede, vodopрivrede i šumarstva Republike Srbije, kao i ostali fondovi, na primer Pokrajinski, značajno olakšavaju obezbeđenje sredstava. Poslovne banke radeće, uz odgovarajuće garancije, dodeliti kredit, to je za njih posao, ulaganje novca. Najznačajnije ostaje pitanje visine kamata, pa i ostalih, često skrivene, dodatnih troškova.

6. Sa staklenikom/plastenikom ne može da se radi.

Visoka ulaganja i visoki prihodi zahtevaju visok nivo znanja. Takođe, jednom stečeno znanje nikada nije dovoljno. Stalno unapređivanje, praćenje zahteva tržišta, pa čak i prognoziranje, unapređenje tehničke proizvodnje i postrojenja treba da je konstantno.

Ukoliko konkurenčka firma ostvaruje bolji kvalitet, prinos, manju potrošnju goriva i drugo, može da obori cenu, ili da pri istoj ceni više zaradi.

Proizvodnja u zaštićenom prostoru nije za one koji se prema radu ponaju neodgovorno, a sprovođe ga "po osećaju". Visoka posvećenost i stalno usavršavanje preduslov su za opstank i uspeh.

Bitna je i sposobnost potencijalnog proizvođača da strateški razmišlja, ne od dasas do sutra. Treba imati viziju, ali ne i neostvariv san, zacrtati razvoj, ali i imati sposobnost prilagođavanja nastalim uslovima.

Treži i država propisuju zahteve u pogledu zdravstvene bezbednosti i

PODIZANJE VINOGRADA

Uzgojni oblici – izbor i formiranje

Prof. dr Nada Korać,
Poljoprivredni fakultet Novi Sad
Departman za voćarstvo, vinogradarstvo,
hortikulturu i pejzažnu arhitekturu

Za sorte koje zahtevaju dugu rezidbu preporučljivo je formiranje karlovačkog uzgojnog oblika, dok za sorte koje se moraju rezati na kondire najviše odgovara roajatska kordunica

Izboru i formirajuju uzgojnog oblika mora se posvetiti posebna pažnja. On mora biti prilagođen zahtevima i potrebama sorte, jednostavan za formiranje i održavanje. U našim klimatskim uslovima najbolje rezultate su pokazali špalirski uzgojni oblici.

Za sorte koje zahtevaju dugu rezidbu preporučljivo je formiranje karlovačkog uzgojnog oblika (slika 196), dok za sorte koje se moraju rezati na kondire najviše odgovara roajatska kordunica. Mogu se formirati i različiti tipovi dekorativnih uzgojnih oblika, kao što su pergole, čardaklje i sl. Formiranje karlovačkog uzgojnog oblika je vrlo jednostavno i traje 4 godine. U prvoj godini se neguju svi lastari. Na početku druge vegetacije rezidbom se ostavljaju dva vidljiva, zdrava zimska okca, a ostali lastarići se uklanjuju do osnove. Tokom vegetacije neguju se samo dva lastara, a lačenjem se uklanjuju svi nepotrebni. Oba lastara se privezuju uz pritku na svakih 20 cm porasta kako bi bili pravi jer će jedan od njih da buduće stablo. Na početku treće vegetacije odabere se jedan od dva odnegovana lastara. On se prekrati iznad druge žice, a drugi lastar se do osnove uklanja. Tokom proleća, lačenjem se uklanjuju svi lastarići do prve žice (do 80 cm), a neguju se samo oni između prve i druge žice (4–5 lastara). Na početku četvrte vegetacije, lastar najbliži prvoj žici se prekracuje na kondir sa dva okca, a lastar iznad njega na 10–12 okaca (luk). Iznad luka se napravi presek i odbace nepotrebni lastari. Luk se prebacuje preko druge žice, savija se do prve i za nju priveže.

U Vojvodini je ovaj uzgojni oblik poslednjih desetak godina našao široku primenu. Čokoti se sade u paru na rastojanju 15–20 cm jedan od drugog. Razmak između parova čokota je 160 cm. Ovaj jednostavan uzgojni oblik obezbeđuje dobar raspored lastara i formiranje tankog, dobro provertranog špalira, čime se smanjuje potencijal zaraze patogenim gljivama i štetnim insektima.

Rojatska kordunica je uzgojni oblik prilagođen sortama koje zahtevaju rezidbu na kondire. To su uglavnom stare autohtone sorte iz Balkanskih podgrupe, koje imaju vrlo rodna sva pa i najniža okca na lastaru (prukupac, slankamenka, smederevka, skadarika i dr.). Pošto su sklone prerodavanju na račun kvaliteta, za njih se preporučuje kratka rezidba. I neke stone sorte (karmen) se mogu rezati kratko. Rojatska kordunica je jednostavna za formiranje i održavanje.

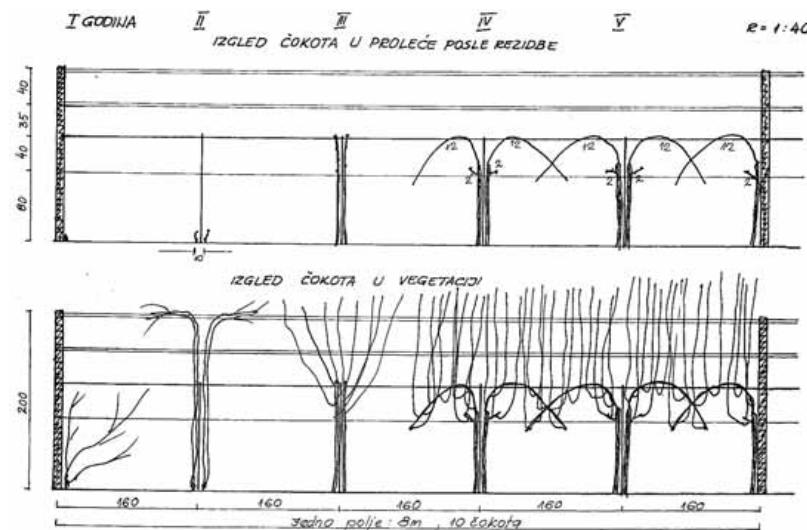
U periodu mirovanja loze

Rezidba na zrelo se izvodi u periodu mirovanja loze. Ako se radi o manjem zasadu, bolje je sačekati da prode opasnost od zimskih mrazeva. Zrelom rezidbom se reguliše opterećenje čokota okcima. U našim agroekološkim uslovima za većinu sorte je dovoljno umereno opterećenje od 14–26 okaca po čokotu. Posle rezidbe treba zategnuti žice, zameniti polomljene i oštećene stubove, pa tek onda vezivati lukove.

Dekorativni uzgojni oblici se mogu formirati na razne načine, prema sopstvenim željama i maštiju uz poštovanje nekih osnovnih principa. Najčešće se formiraju pergole ravnog krova (slika 197) ili tunelske pergole. Predstavljaju lep ukras u dvorištu, ispred kuće ili u bašti, mesto za odmor i uživanje. Za ovakve uslove dolaze u obzir samo sorte visoko tolerantne ili otporne na glijivice bolesti jer se tretiranje hemikalijama ne sme izvoditi.

Nega vinograda

Uspeh vinogradarske proizvodnje između ostalog zavisi od pravilnog i urednog izvođenja svih agrotehničkih, a posebno fitotehničkih operacija (slika 198). Tu spadaju: rezidba na zrelo, rezidba na zeleno koja obuhvata lačenje, to jest uklanjanje svih suvišnih lastara u proleću (sa stabla, glave čokota, suočića). Ova operacija se izvodi ručno, dok su lastarići mali (1–5 cm) i lako se očenjuju. Uklanjanje zaperaka, naročito u zoni cvasti ili grozdova i njihovo prekracivanje na 2–3 lista u zoni iznad grozdova, se takođe se obavlja ručno u cilju što bolje oplodnje, osuščavanja grozdova, smanjenja vegetativne mase i redukcije uslova za razvoj patogena. Neki autori preporučuju ranu, delimičnu defolijaciju. Međutim, imajući u vidu znacaj lišća u ishrani celo biljke, treba biti vrlo obziriv sa izvođenjem ove mere. Defoliacija se može izvoditi samo u vreme sazrevanja grozdova, u zoni grozdova, gde su stariji listovi sa smanjenjem intenzitetom fotosinteze. U zelenim operacijama spada i prekracivanje lastara (zalamanje), koje se izvodi ručno, uz primenu odgovarajućeg alata (makaze, kosir i sl.), više puta u toku vegetacije. Obično se lastari prekracuju na 20–30 cm iznad gornje žice, to jest na delu gde se savijaju i padaju nadole.

Slika 196. Formiranje „Karlovačkog uzgoja“ (P. Cindrić)

Slika 198. Pravilno i uredno negovan špalirski zasad, sorte rizling talijanski (N. Korać)

Pored redovnih, postoje i dopunske fitotehničke mere kao što su uklanjanje suvišnih cvasti kod stonih i vinskih sorti u cilju proizvodnje kvalitetnijeg grožđa, prstenovanje lukova kod besemennih i stonih sorti u cilju ubrzavanja sazrevanja i povеćanja krupnоте bobica i dr.

Rezidba na zrelo se izvodi u periodu mirovanja loze. Ako se radi o

manjem zasadu, bolje je sačekati da prode opasnost od zimskih mrazeva. Zrelom rezidbom se reguliše opterećenje čokota okcima. U našim agroekološkim uslovima za većinu sorte je dovoljno umereno opterećenje od 14–26 okaca po čokotu. Posle rezidbe treba zategnuti žice, zameniti polomljene i oštećene stubove, pa tek onda vezivati lukove.

Slika 197. A. Pergola zatvorenog ravnog krova (N. Korać)

Zalivanje vinograda

Ako je godina sušna, obavezno je zalivanje mlađih čokota, a poželjno je zalivanje i vinograda u punom rodu, naročito ako se meduredni prostor zatravljuje.

Nega zemljišta

U konvencionalnoj proizvodnji grožđa govori se o eksploataciji vinograda i zemljišta, dok za biološku proizvodnju više odgovara termin nega čokota i nega zemljišta. Osnovni princip je da se u zemljištu formira i održava biološka ravnopravnost faune i flore. To se postiže čitavim nizom mera. Osnovna (dublja) obrada se obavlja pri zasivljanju zasada, a u narednim godinama zemljište se samo površinski obrađuje bez prevrtanja. U cilju podsporevanja razvoja raznovrsnog i aktivnog životinja u zemljištu koji održava njegovu prirodnu plodnost, preporučuje se zatravljivanje svakog i svakog drugog medureda. Iznikli korovi se moraju pokositi pre sazrevanja semena. U poteče se zemljište plitko obrade (do dubine od 18 cm) i ponovo zasejava. Pri setvi treba voditi računa o plodoredu, to jest smeniti različitim biljnim vrstama. Najčešće se seju bela detelinica, grahorica, stočni grašak, uljana repica ili druge kulture. U redovima, oko čokota, u prvim godinama dok traje formiranje uzgojnog oblika, zemljište se održava okopavanjem, a kasnije se može pokrivati (malcirati) raznim organskim pokrivačima ili se koriste biološke mere suzbijanja korova.

U konvencionalnom vinogradarstvu zemljište se održava čisto površinskom obradom koja se izvodi više puta u toku vegetacije. Ako je godina sušna, obavezno je zalivanje mlađih čokota, a poželjno je zalivanje i vinograda u punom rodu, naročito ako se meduredni prostor zatravljuje.

MARA I JOVA MATIĆ • POSVEĆENI STOČARSTVU, ALI...

Prioritet dali povrtarstvu

Zbog neisplativo proizvodnje tovljenika Mara i Jova Matić smanjile stočni fond, a svoju perspektivu u svom gazdinstvu vide u proširenju povrtarske proizvodnje

Neisplativo uzgoj stoke devastirao nja je stočni fond, a najnovija pretvaračica je i nestaćica stočne hrane. U Sremu su mnogi smanjili broj tovljenika, jer nije isplativo kupovati kukuruz. Ipak, ima onih kari Šta su Mara i Jova Matić iz Vognja koji još uvek odolevaju smanjenju broja tovljenika i prasadi ali, kako kažu, ne znaju ni oni dokle će uspeti da održe postojeći nivo uzgoja svinja.

Koliko imate trenutno svinja u tovuu?

- U tovu imamo oko 60 komada svinja i tridesetak krmaca praščara, sa oko 70 prasadi. Sve su rase jorkšir - kaže Jova Matić.

Da li ćete sene tovljenika i prasadi odraziti na Vašu proizvodnju?

- Da, sve neophodne impute proizvedemo sami. Da nije toga, ne znam kako bismo ostali na trenutnom cenom tovljenika i prasadi. Radimo 30 jutara zemlje od kojih su 24 jutra naša, a ostalo uzimamo u arenđu. Sejemo oko 6 jutara soje, 5-6 jutara tritikalea i ječma, a ostalo je kukuruz.

Da li će se cene tovljenika i prasadi odraziti na Vašu proizvodnju?

- To je sasvim sigurno. Nisam zadovoljan sa cenom prasadi i svinja koja je očajno niska. Uspeo sam ovim danu da prodamo poneko prase za 220 dinara. Cena tovljenika je 180, a rede 190 dinara, što je nedopustivo niska cena. Međutim, seljak mora da radi i ne može sve odjednom poklati. Mislim da ćemo polako smanjivati fond zbog hrane koje nema dovoljno i da cuđi od sadežnih 30 krmaca praščara ostaviti samo deset.

Šta mislite o podsticajima koje država navaja?

- Država može sada da daje koliko hoće kada neće imati kome šta da daje, jer je već sve iscrpljeno, poseb-

Priznanje Novosadskog sajma

misli o malim gazdinstvima, već samo o onim velikim "igracima" koji rade na hiljadu hektara, pa nama malima nema šta da ostane - zaključuje Jova Matić.

Najkvalitetnije Marine lubenice

Već tri godine za redom Mara Matić osvaja zlatnu medalju na novosadskom Međunarodnom sajmu hrane i pića za kvalitet u proizvodnji bostana, a ove jeseni je dobila i Veliku zlatnu medalju za kvalitet lubenice sorte Top Gun. Predsednici Žirija za povrtarsku proizvodnju pri Novosadskom sajmu, prof. dr Žarko Ilin, rekao je na dodeli priznanja za najkvalitetniji bostan da nikad u svojoj praksi nije video tako puno zdravih i lepih lubenica i to na tako čistoj njivi kao što je bio slučaj ove godine na parceli Mare Matić u Vognju.

Mara Matić u rasadniku jagoda

Jova Matić u tovilištu

no stočari. U zadnje dve-tri godine su nas, koji smo držali stoku, kažnjavali sa cenom tako što je cena pšenice, kukuruza, ječma i soje bila dobra a stoka je bila jeftinija. Sad i da nas časte sa tom cenom ništa nam ne znači kad nećemo imati toliko stoke.

Šta vas najviše odražava u gazdinstvu?

- Održava nas to što radimo sve pomalo. Pored stočarstva, iz kog smo izbacili tov junadi, bavimo se i povrtarstvom oko 25 godina. Svake godine proizvodimo lubenice i dinje na tri jutra koje prodajemo na Zlatiboru.

Da li par mora da svastari?

- Kažu naš seljak svastari, međutim moramo da radimo sve pomalo da bi preživeli, odnosno da bi naše malo poljoprivredno gazdinstvo opstalo. Druga nam nema. Čini mi se da država ne

Profesor Ilin je tom prilikom istakao i da je slast Marinih lubenica takva "da udara u mozak" kao i da je kora njenih lubenica veoma tanka, što dočinjava kvalitetu bostana.

Da li ste zadovoljni i prinosim u zasadom na bostan ove godine?

- Stvarno smo ove godine bili zadovoljni sa lubenicom, jer su prinosili maksimalno. Bila je ekstremna suša, međutim mi već godinama imamo sistem zalivanja kap po kap. Iako zbog suše može da zvuči neverovatno, ipak nijedne godine nismo imali toliko prinosa bostana kao ove. Sejemo lubenice 25 godina, a u ovom ekstremno sušnoj godini imali smo prinos od preko 10 vagona po hektaru - ističe Mara Matić.

Šta je poređ sistema kap po kap presudno u pripremi za proizvodnju lubenica?

- Uvek gde sejemo lubenice zaoravam stajnjak, jer bez njega nema ni lubenice, ni kvaliteta.

Da li ćete se više okreputi povrtarskoj proizvodnji imajući u vidu njenu relativnu isplativost?

- Ideja nam je da poređ bostana imamo i proizvodnju jagoda, što smo ove godine i započeli. Napravili smo rasadnik i učimo kako se gaje jagode. Do iduće jeseni planiram proizvodnju na 30 ar jagoda u plastičnik - kaže Mara Matić.

D. Čosić

MILENKO ANDELIĆ • POLJOPRIVREDNIK OD MALIH NOGU

Očekuje se bolja godina

– U traktoru nema zime. Poslovi su gotovi, ko nije završio polako privodi kraju i to je to. Zemlja je još tvrdna, ali se mora orati. Više nema čekanja. Bilo bi dobro da još odstoje, ali duboko oranje rešava stvar. Istočno solidno, kukuruz podbacio

S a nadom da će godina koja je pred nama biti bolja od prethodne, širom Sremskih poljoprivredničkih pravida poslove na njivama krajem. Setva je gotova, i tako su složni da bi bilo dobro da zemlja "namučena" sušom odstoji još neko vreme, paori su ipak duboko zaorali svoje brazde

Jedan od mnogobrojnih poljoprivrednika koji su poslednje mesece proveli na njivi je i Milenko Andelić iz Vognja, koga je naša ekipa zatekla u traktoru, u ataru ovog rumskog selca.

Žito solidno, kukuruz podbacio

Kako ovaj šezdesetogodišnjak ističe, poljoprivredom se bavi ceo život. Nije mu teško da mesece provodi u traktoru i napominje da će na zemlji biti sve dok bude imao snage. Obrađuje 26 hektara, na kojima gaji kukuruz i žito. Ranije je sejao i soju ali je odustao jer umanjuje prinos pšenice.

– U traktoru nema zime. Poslovi su gotovi, ko nije završio polako privodi kraju i to je to. Zemlja je još tvrdna, ali se mora orati. Više nema čekanja. Bilo bi dobro da još odstoje, ali duboko oranje rešava stvar. Ja pripadam onoj ogromnoj većini naših poljoprivrednika koji se mogu podvesti pod

Milenko Andelić – Suša je bila najveći problem

kategoriju „malih“. Međutim, istina je da smo mi zapravo najkrupniji jer nas ima najviše i mi smo ti koji držimo u životu poljoprivredu Sremskih Šire. Otuđa i problemi koje imamo sa poljoprivrednikom

vredom svoj uzrok imaju u činjenici da smo mi „mali“ najviše bili pogoden sušom koja je prepovolila rod i tako nampovećala izdatke za narednu godinu, objasnjava Andelić.

Od sorti, ovaj Voganjac se je najviše novosadske hibride, za koje kaže da su izuzetnog kvaliteta.

– Ljudi moraju da shvate da ne mogu za slabu godinu da krive semenke kompanije. Naravno, na tržištu ima semena različitog kvaliteta. Neka su dobra, neka loša, ali kada je godina sušna, kao što je bila proša, ne pomaže ni ne znam ja kakvo seme. Što se mene tiče, posebno sam teško prešao sa kukuruzom. Na 18,5 jutara imao sam prinos od svega 43 metra i 50 kila. Sa druge strane, situacija sa pšenicom je bila kud i kamo bolja i tu sam imao rod od 33 metra po jutru. Ranije mi je kukuruz na 4 jutra davao 83 metra! To je bio prosek i bilo je dobro. Ove godine nisam imao ni za gorivo. Ali, to je tako i našim poljoprivrednicima ne ostaje ništa nego da ovu muklu prebrode i nastave da rade - smatra Milenko Andelić. – Žito je na vreme posejano. Imam 18,5 jutara pod „Draganom“. To je dobar hibrid i nadam se da će ova godina biti bolja nego prošla.

Tovljenici, čist gubitak

Pored ratarstva, Milenko Andelić se bavi i uzgojem stoke, pre svega krmaca i tovljenika. No, kako ka-

že, suša koja je ove godine uništila useve, odražila se i na neuništivo kretanje cene svinja na tržištu.

– Ove godine ne samo da gotovo ništa nije islo seljaku na ruku, nego u tome nije bilo nikakve logike i reda. To se odražilo i na stoku. Ja recimo imam šest krmaca i dosta tovljenika. Cene mesu su pale na 175 a mene tovljenici staje preko 250 dinara. Na 10 komada tovljenika gubim 75.000 dinara, a upravo spremam jednu turu od nekoliko desetina za prodaju. Matematika je tu sasvim jasna. Nema laži i nema prevare. Sve se lepo može staviti na papir, sabrati, oduzeti i tako se uveriti koliko se gubi. Na tovljenicama, na kojima sam očekivao da zaradim, izgubio sam praktično sav reprematerijal za setvu - jasan je Andelić. – Seljak bi živeo dobro da nije bilo suše, ali to ne može da se planira. Što se tiče državnih nameta, ja odgovorno tvrdim da oni nisu izvor teške situacije. Ja koji sam mali posednik, u njima ne vidim poseban problem, a nisam imao problema ni oko nabavke nafta. Ove godine, glavni je krivac suša i ništa drugo.

S. Lapčević

U Nemačkoj, među vinogradima

Nemačka vina se proizvode u 13 različitih vinogradarskih oblasti, tako da vinopijama na raspolaganju stoji veliki izbor tipičnih regionalnih vina koja se od vina iz drugih zemalja razlikuju po lakoći, živosti i svežim voćnim karakteristikama

Običajena pomisao i jedna od prvih asocijacija površnih poznavalaca svega i svačega kad se pomene Nemačka svakako je pivo. Najstarije alkoholno piće na svetu u ovoj zemlji zaista uživa poseban tretman, izuzetnog je kvaliteta i ima ga milion vrsta, da pivopijama pamet stane.

Zato je autor ovih redova, iz gore navedenih razloga, prilikom nedavnog putovanja u zemlju piva, fudbala i belih kobasicu rešio da posle sremačkih špricera, a u skladu sa okolnostima, već u avionu počne sa hladnom bavarijom. Međutim, već prilikom dolaska u prvo odredište, prekrasni gradić Vajnštat, dvadesetak kilometara od Stuttgarta, pivska konцепција doživljjava potpuni krah. Jer, Vajnštat (u prevodu grad vina, ili vino grad) je smešten između životopisnih brežuljaka zasađenim desetinama hektara vinograda u besprekorno uređenim parcelama. I malte ne, svaka druga kuća je istovremeno i vinarija. U ovakvoj situaciji ne prestaje ništa drugo sem naglog zaokreta ka vinu. Veoma brzo se ispostavilo da su predrasude o kiselim zapadnjačkim vinima skromnog kvaliteta besmislene i da su vinogradari Vajnštata majstori svog zanata.

Stepenice u vinogradu

Oznake na parceli vinograda

Probali smo rizling, prvo čist, zatim sa sodom, pa sa kiselim i na kraju sa običnjom, što bi rekli - bevanđu. Ruku na srce, po kvalitetu bilo je najmanje kopije iznad naših rizlinga. Moguće je da je ovaj utisak plod atmosfere koju su upriličili moji fantastični domaćini Sandra, Siniša, Andre i Sebastian, ali posle degustacije nemačkog rozea, zatim raznih varijacija crvenog i crnog, lako se dalo zaključiti da Francuzi, ipak, nisu popili svu pamet sveta kad se radi o vinu i vinogradima.

Jer, stoji činjenica da se nemačka vina proizvode u 13 različitih vinogradarskih oblasti, tako da vinopijama na raspolaganju stoji veliki izbor tipičnih regionalnih vina koja se od vina iz drugih zemalja razlikuju po lakoći, živosti i svežim voćnim karakteristikama. Ove osobine nemačkih vina su plod klimatskih i zemljinskih uslova, a nemačke vinogradarske oblasti koncentrisane su na jugozapadu i jugu zemlje, što ih svrstava među najsevernije vinogradarske regije u svetu

Iz ulice u vinograd

u pograničnom području između vlažne klime, golfske struje na zapadu i suve kontinentalne klime na istoku. Zato ovde dug vegetacioni period i umerena leta pogoduju proizvodnji delikatesnih vina u kojima ne dominira alkohol, a različiti tipovi zemljišta i vrste loze doprinose činjenici da se i u Nemačkoj može popiti vrhunsko pivo.

Pomenumećemo ovog puta neverovatno vino koje stručnjaci svrstavaju u sam vrh piramide kvaliteta božanskog napitka – trockenbeerenauslese – vino od svog grožđa sa plemenitom plesni koje je slatko kao med i može da se čuva decenijama. Neobično više je i eiswein, ledeno vino koje se spravlja od smrznutog grožđa ispod sedam stepeni. Tako se grožđe presuje, a iscedeći sok je izuzetno koncentrovan i bogatih aromi.

Tako je u Nemačkoj, što se tiče vina i vinograda, a da ne zamere uvažene pivopije, ovo kratko propu-

Naši nemački domaćini u jednoj od najstarijih pivara

tovanje okončali smo posetom jednoj od najstarijih pivara u Nemačkoj – Gerber brau nachrichten – u blizini Gepingena. U krugu fabrike je hotel i velika atraktivna pivnica koja je istovremeno i muzej piva gde smo imali priliku da uživamo u točenom pivu nesvakidašnjeg kvaliteta i tipičnim nemačkim kulinarским specijalitetima.

Zabedžio i snimio: Zlatko Žrilić

INDIJA • U POSETI GAZDINSTVU PORODICE VLAŠIĆ

Sve je isplativije od tova stoke

- Više se isplati prodati detelinu i kukuruz nego hraniti stoku. Jer, to znači danonoćni rad svih 365 dana u godini. To samo onaj koji ima, zna i razume - tvrdi Ana Vlašić poljoprivredni proizvođač iz Indije

Raspredali goveda, ostavili samo jednu kravu

Kada je pre dve godine požar uništilo deo poljoprivrednog gazdinstva porodice Vlašić, odlučili su da prodaju 30 goveda i novac ulože u ratarsku proizvodnju. U štali su ostavili samo jednu jumicu, za sopstvene potrebe.

- Poljoprivredni treba ogroman novac i kapital. Jeden traktor košta u proseku oko 25 hiljada evra, prikolica 10 hiljada evra, a solidan kombajn i 60 hiljada evra, a gde su tu osnovni kapital i zemljište. Količina generacija radi u poljoprivredi, pa se ne živi luksuzno. Moji sinovi jedva „ukradu“ par dana u toku godine da odu na godišnji odmor. Ali, mora da se radi – priča nam Ana Vlašić. - Kukuruza imamo nešto na lageru, a jednu količinu smo prodali materijalnim rezervama. Nedavno smo obnovili poljoprivrednu mehanizaciju i kupili četiri nove prikolice, veliku vučnu tajnjaruču i setvovspremu.

Sinovi su ovih dana stalno na njivu na njivi.

- Preostalo je da pooru još par jutara dubokog oranžu i da razbacaju stajnjak. Šta da vam kažem, idu na njivu kad hoće, nekad radě ceo dan nekad manje, na njima je da odluče. To je dobro jer si sam svoj šef i sluga - kaže Ana.

Prijemom sećanja, ranijih godina, kada su se bavili i stočarstvom, nije bilo tako.

- Najčešće se telegenje dešavalo noću pa jutro dočekamo u štali. A, koliko puta se desilo da bik upadne nogama u valov, pa moramo specijalnom dizalicom da ga podižemo. Težak je to i mukotrapan rad. Mnogi seljaci od štale dalje nisu ni videili - završava priču Ana Vlašić. - Posla ima mnogo, a para nedovoljno i zato smo i rešili da promenimo delatnost. I za sada smo zadovoljni.

M. Balabanović

Obnovljena poljoprivredna mehanizacija

Zimsko prskanje voćaka

U dobro negovanim voćnjacima, gde se vodi redovna zaštita od bolesti i štetočina, zimsko prskanje je suvišno, a njegovo izvođenje ekonomski neopravdano. Međutim, ova mera je opravdana i nezamenljiva u starim, odnosno, prilično zapuštenim voćnjacima

Zimsko prskanje voćaka je klasičan metod borbe protiv štetnih insekata koji prezimljavaju u različitim stadijumima na voćkama. Međutim, pogrešno je mišljenje da se sa njegovim izvođenjem rešavaju problemi zaštite voćnjaka od štetnih insekata kasnije tokom sezone. Prema tome, uvođenje zimskog prskanja u program zaštite voćaka kao redovna i neophodna mera svake godine je diskutabilno pitanje i ne treba insistirati na njegovom izvođenju po svakoj ceni. Naime, u dobro negovanim voćnjacima, gde se vodi redovna zaštita od bolesti i štetočina, zimsko prskanje je suvišno, a njegovo izvođenje ekonomski neopravdano. Međutim, ova mera je opravdana i nezamenljiva u starim, odnosno prilično, zapuštenim voćnjacima.

Sa druge strane, problem suzbijanja štetočina u organskoj i integralnoj proizvodnji u voćarstvu, predstavlja jedan od limitirajućih faktora koji utiču na ekspanziju i popularisanje organske proizvodnje. Ipak, zahvaljujući neprestanom radu na usavršavanju i unapređenju selekcionih programa, pored otpornosti na čadavu krastavost kod jabuke, na primer, stvorene su sorte koje pokazuju i određeni stepen tolerancnosti prema štetočinama. Pre svega, to se za sada odnosi, na biljne vaši i crvene voćne grinje. Na takvim tolerantnim sortama, uglavnom se razvijaju slabe kolonije lisnih vaši, odnosno, niske populacije crvene voćne grinje.

Zbog ograničenja primene pesticida u organskoj proizvodnji, zimsko prskanje voćaka, verovatno, će ponovo dobiti na značaju zbog toga što se ono obavlja u fazi mirovanja voćaka, samim tim nema većeg negativnog uticaja na faunu korisnih insekata kasnije tokom vegetacionog perioda.

Većina voćnjaka, naročito starijih zasada u privatnom sektoru, nalazi se u poluzapuštenom stanju. Zbog toga zimsko prskanje se još uvek ne može izbaciti iz prakse i smatra se kao redovna, odnosno, obavezna mera u spomenutim voćnjacima. Razume se, da sa zimskim prskanjem se ne može postići stoprocentni uspeh i uništava-

ti celokupne populacije štetočina, ali sigurno će doći do znatne redukcije njihove brojnosti. Na taj način smanjiće se štete na tek zametnutum lišću i cvetovima rano u proleće, što dovodi do poboljšanja zdravstvenog stanja voćnjaka upotrebe. Ako se ovome još dodaju razne mere koje treba da sledi i dopune efekat zimskog prskanja u proleće i tokom vegetacionog perioda, onda sa sigurnošću možemo računati na zdravije plodove, što je cilj svakog proizvođača.

U pojedinih godinama, dešava se da zimsko prskanje izostaje iz opravdanih razloga, bilo da se radi o nedostatučku preparata, kvarovima na uređajima za prskanje, naglim kretanjem vegetacije i dr. U tom slučaju, rano proletrje tretiranje voćki može uspešno i u potpunosti da ga zameni. Ova mera se preduzima nakon kretanja vegetacije, od bubrežnja pupoljaka do fenofaze "mišja uši". Inače, u ovom periodu, sredstva za zimsko prskanje, zbog mogućnosti ispoljavanja fitotoksitnosti ne smeju više primeniti.

Štetočine i bolesti koje se suzbijaju zimskim prskanjima

Pre odlučivanja o izvođenju zimskog prskanja neophodno je proveriti visinu populacije štetočine u voćnjaku. Drugim rečima treba izvršiti takozvani zdravstveni pregled voćnjaka, koji bi trebao obaviti još u toku jeseni. Međutim, ako je to propušteno, moguće ga je izvesti i u toku zime. Na osnovu rezultata ovog pregleda donesi se konačna odluka o potrebi izvođenja zimskog prskanja voćki. Važno je ovde istaći da je ova mera isključivo kurativna, koja se preduzima tek u slučaju kada se utvrdi prisustvo štetočine na koju ova mera, odnosno sredstva deluje.

Zimsko prskanje voćki doprinosi zaštiti od sledećih vrsta štetočina:

- Biljne vaši (*Aphididae*) na raznim voćnim vrstama.
- Kruškine Buve (*Cacopsylla pyri* Forst)
- Štitasti vaši (*Diaspididae*, *Lecanidae*, *Coccidae* i dr.)

- Cvetojed jabuke (*Anthonomus pomorum* L.)

- Moljac jabuke (*Hyponomeuta melinella* Zell.)

- Moljac šljive (*Hyponomeuta varibialis* Zell.)

- Smotavac pokožice ploda (*Adoxophyes reticulana* Hb.)

- Smotavac ruže (*Archips rosana* L.).

- Crveni smotavac pupoljaka (*Spilonota ocellana* F.)

- Zeleni smotavac pupoljaka (*Hedya nubiferana* Hw.)

- Smotavac pupoljaka šljive (*Hedya pruniaria* Hb.)

- Kukavičje suze (*Malacosoma neustria* L.)

- Mali mrazovac (*Operophtera brumata* L.)

- Smotavac (*Operophtera brumata* L

Bolesti i štetočine zelene salate

Piše: dipl.inž Senka Mišković, samostalni stručni saradnik za zaštitu bilja

Zbog kratke vegetacije kao i činjenice da se list koristi u ishrani posebnu pažnju treba obratiti pri zaštiti useva od bolesti i štetočina. Pri gajenju salate u zatvorenom prostoru potrebno je regulisati vlažnost i temperaturu, a takođe voditi računa i o količini azotnih đubriva, jer povećan sadržaj azota utiče na smanjenje otpornosti biljaka od prouzroka bolesti.

Lisne vaši

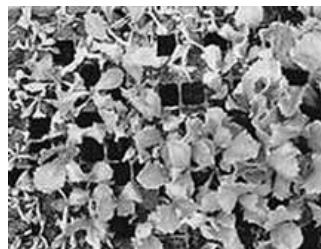

Puževi

Poleganje rasada (*Phytophthora sp., Rhizoctonia spp., Fusarium spp., Phytophthora spp., Sclerotinia spp.*)

Bolest poleganje rasada predstavlja najopasniju bolest pri proizvodnji rasada a prouzrokuju je gljive roda *Phytophthora*, *Rhizoctonia*, *Fusarium*, *Sclerotinia*. Bolest se ispoljava na mladim telo izniklim biljkama u toplim lejama u vodu poleganja. U početku biljke poležu u grupama, a zatim se širi jer se bolest prenosi sa sasušene na zdrave biljke, i u leji se stvaraju potpuno ogoljena mestna. Na obolenim delovima biljaka može se zapaziti beličasta ili siva paučinasta navlaka. Bolest se brže širi kada su leje pokrivenе, ako je gust sklop biljaka i ako se često zaliva.

Da bi se sprečila pojava ove bolesti potrebno je koristiti sterilni supstrat u proizvodnji rasada, a u slučaju da se bolest pojavi tretirati preparatima na bazi propamokarb hidrochlorida. Preparat se koristi zalivanjem rasada u koncentraciji 0,15-0,25% (15-25 ml preparata u 10 l vode).

Poleganje rasada

Plamenjača salate (*Bremia lactae*)

Plamenjača salate može da se javi u svim fazama razvoja biljaka. Prvi simptomi plamenjače izgledaju kao svetlo zelene do žute uglaste pege, oivičene glavnim lisnim nervima na licu lista, a u vlažnim uslovima u okviru pega na naličju lista formira se bela navlaka koju čine reproduktivni organi (spore). Pri povoljnim uslovima (visoka vlažnost i niske temperature) patogen se razvija u vidu vodenastih pega u osnovi lista, pege postaju hloritične i prekrivene sivom micelijom. Zaraza često počinje sa mesta oštećenja lišća. Kod jako zaraženih biljaka razvijaju se bakterije koje unutrašnje listove pretvorju u sluzastu masu. Gljiva se održava u zemljишtu i zaraženim biljnim ostacima. Visoka vlažnost (veća od 85%) i temperatura (0-35°C) pogoduju razvoju parazita, pa se zaraza brzo širi posebno u zatvorenom prostoru. Regulisanje temperature i vlažnosti vazduha i zemljишta u zaštićenom prostoru predstavlja osnovnu mernu suzbijanja (često provetravanje u uslovima povećane vlage). Ukoliko dode da zaraze potrebno je ukloniti zaražene biljke. U povoljnim uslovima za razvoj bolesti primenjuju se preparati na bazi iprodiona, prosimidona, ciprodinila+fludioksonila, piraklostrobin+boskalid (registrovano u zemljama EU).

Plamenjača salate

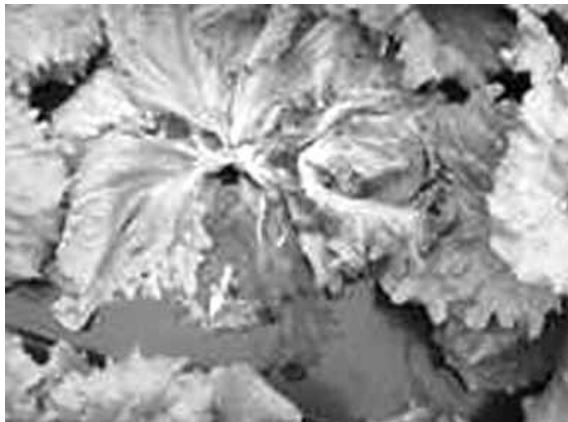
ovog patogena prednost treba dati preventivnim i merama zaštite rasada. Preventivne mera su: gajenje salate u plodored, uklanjanje biljnih ostataka, regulisanje temperature i vlažnosti vazduha (u zatvorenom prostoru), sprečiti zadržavanje vode na biljkama, azotna đubriva koristiti u minimalnim količinama. Od hemijskih sredstava preporučuje se primena preparata na bazi fosfet-aluminijuma, hlorotalnila, azoksistrobina, metalaksila, mandipropamida (registrovano u zemljama EU).

Siva trulež (*Botrytis cinerea*)

Siva trulež parazitira salatu u svim fazama razvoja, pa i posle toga u skladisu i transportu. Prvi simptomi na starijim biljkama se javljaju u vidu vodenastih pega u osnovi lista, pege postaju hloritične i prekrivene sivom micelijom. Zaraza često počinje sa mesta oštećenja lišća. Kod jako zaraženih biljaka razvijaju se bakterije koje unutrašnje listove pretvorju u sluzastu masu. Gljiva se održava u zemljisu i zaraženim biljnim ostacima. Visoka vlažnost (veća od 85%) i temperatura (0-35°C) pogoduju razvoju parazita, pa se zaraza brzo širi posebno u zatvorenom prostoru. Regulisanje temperature i vlažnosti vazduha i zemljishi u zaštićenom prostoru. Preparati na bazi prosimidona, viniklozolina, ciprodinila+fludioksonila uspešno suzbijaju ovo oboljenje (registrovano u zemljama EU).

Bela trulež (*Sclerotinia sclerotiorum*)

Bela trulež je bolest koja je se najčešćejavila u vreme formiranja glavice. Infekcija nastaje u zoni korenovog vrata, u delu gde koren uzlazi iz zemlje. Na mestu prodora patogena u koren dolazi do meke truleži, a zaražena glavica se lako odvaja od korena koji ostaje u zemljishi. Na delu glavice koji je okrenut prema zemlji može se videti bela navlaka od micelije u vidu komada

Bela trulež

vate. Patogen se održava u zemljisu putem sklerocija (crna zrnasta telašca) i u zaraženim biljnim ostacima. Visoka vlažnost i niske temperature pogoduju razvoju bolesti.

Pošto su skoro sve površarske biljke osjetljive prema ovoj gljivi, višegodišnji plodored je jedna od osnovnih mera borbe. Zaražene biljke treba izneti iz useva, a nakon svake berbe ukloniti biljne ostatke (smanjuje se infektivni potencijal), kao i regulisati temperaturu i vlažnost vazduha u zemljishi u zaštićenom prostoru. Preparati na bazi prosimidona, viniklozolina, ciprodinila+fludioksonila uspešno suzbijaju ovo oboljenje (registrovano u zemljama EU).

Puževi (*Limax spp., Arion spp.*)

Najveće štete na salati nanose puževi golaci. Telo im je izduženo i usko obavijeno sluzastim plastirom. Javljuju se pretežno na vlažnim terenima. Dan provode u zaklonima, a hrane se početkom večeri i noću. Njihovo prisustvo se otkriva po sluzavim tragovima koje ostavljaju za sobom. Pored toga što se hrane listovima salate puževi se zavlače u glavice salate i svojim izmetom je zagade.

Na manjim prostorima suzbijanje puževa se može obaviti mehaničkim putem (skupljanjem i uništavanjem). Na većim površinama ukoliko se prenamože suzbijanje se vrši sredstvima koja se nazivaju limacidi. Limacidi se koriste u obliku

zatrovanih mamaca koji se rasipaju po zemljisu oko biljaka preparativa na bazi metiokarba.

Lisne vaši (Aphididae)

Većina lisnih vaši su polifagne štetočine, oštećuju veliki broj gajenih biljaka, a održavaju se i na krovima. Zaraženi listovi sekovidaju, žute i suše a glavica zaostaje u porastu. Pored direktnih šteta lisne vaši su i prenosioci virusa. Ako se pojave kolonije efikasno suzbijanje je samo primenom hemijskih preparata. Insekticidi primeniti pri pojavi prvih jedinki a njihovu treba uskladiti sa vremenom berbe. U cilju suzbijanja vaš mogu se koristiti preparati na bazi tiatromoksama, acetamiprida, dimetoata (registrovano u zemljama EU).

Važno je naglasiti da je salata biljka koja ima kratku vegetaciju i kod koje se u ishrani koriste listovi, te je to razlog više za strogo pridržavanju uputstva pri korišćenju pesticida.

Pri proizvodnji u zatvorenom prostoru prednost je u preventivnim merama: poštovanje plodoreda, dezinfekcija zemljista, uklanjanje zaraženih biljaka, uklanjanje biljnih ostataka, optimalna gustina setve, optimalna ishrana azotom, gajenje na malč foliji, regulisanje temperature i vlažnosti vazduha i zemljishi (često provetravanje u uslovima povećane vlage).

Izbor voćnih vrsta

Prof. dr Zoran Keserović

Poljoprivredni fakultet, Novi Sad

Departman za voćarstvo, vinogradarstvo, hortikulturu i pejzažnu arhitekturu

Odabir voćnih vrsta i sorti za komercijalno gajenje vrši se sa ciljem dobijanja redovnih i visokih priloga, dobrog kvaliteta, koji će zadovoljiti standarde i zahteve tržista a proizvođaču obezbediti profit. Biraju se sorte visokog kvaliteta ploda za kojima postoji tražnja na tržistu voća, a koje često zahtevaju primenu visokog nivoa agro i pomotekničkih mera

Izbor sorti za proizvodnju je veoma odgovoran posao bilo da se radi o izboru sorti za baštu i okućnice ili za veće plantažne zasade. Prilikom izbora vrste, odnosno sorte za gajenje, mora se povesti računa o sledećim elementima: o ekološkim uslovima mesta, potrebi i blizini tržista, odnosima oplodnje među sortama, dužini života voćaka itd. U toplijim rejonima treba gajiti ranije sorte da bi ranije stigle za berbu. Za okućnice i baštice treba birati sorte koje su otporne prema prouzrokovanim bolesti i štetočinama i što više voćnih vrsta i sorti različitog vremena sazrevanja, a za plantažne zasade manji broj sorti.

Prilikom izbora voćnih vrsta koje će se gajiti u pojedinim krajevima, treba uvažavati agroekološke uslove koji najviše odgovaraju pojedinim voćnim vrstama. Prema karakteristikama reševa najveći deo Srbije pripada brdsko-planinskom području, dok su ravnicaški delovi uglavnom u Vojvodini, Pomoravlju i delu Kosova i Metohije. Ono što do sada nije uerađeno i što predstavlja jedan od velikih nedostataka voćarske nauke je to što nije uradena rejonizacija voćarske proizvodnje na teritoriji Srbije. Trebalo je utvrditi koje su vrste i sorte najpodesnije

Slika 5. Živa ograda od stabala jabuke formiranih u obliku horizontalne palmete (B. Bošnjak)

Slika 6. Pravilna palmeta sa kosim granama (B. Bošnjak)

jabuka, breskva, kajsija i trešnja, a izuzetno dobri rezultati se postizu i u gajenju višnje, šljive i jagode.

5. Timočki rejon obuhvata područje Zaječara i Negotina. Onde se dosta gaji višnja i orah, mada su manje zastupljene i jabuka, kajsija i kupina.

6. Šumadijski rejon obuhvata deo između Kruševca i Kragujevaca. Onde se su uspešno gaje, jabuka, šljiva, malina, kruška, breskva, višnja i orah. Dobro uspevaju i neke autohtone sorte jabuke i kruške i vinogradska breskva.

7. Zapadnomoravski rejon zahvata delove oko Kraljeva, Čačka i Užica. Dominante su voćne vrste šljiva i malina, mada se su uspešno gaje i jabuka, kajsija, trešnja, višnja, kupina i jagoda.

8. Podrinsko-kolubarski rejon obuhvata područje Valjeva, Osečine, Krupnja i Šapca. Od voćnih vrsta najviše su zastupljene šljiva i malina. Manje se gaje višnja, kupina, jabuka i kruška. Iako je ovo područje izuzetno pogodno za voćarsku proizvodnju, ona ovdje nije dovoljno razvijena. Jedan od razloga je i nedovoljno investiranje u ove krajeve. Nekada su ovi krajevi bili najveći izvoznici šljive i maline.

9. Južnomoravski rejon obuhvata delove oko Leskovca, Niša i Prokuplja. Najviše se gaji višnja i jagoda, mada su prisutne i druge voćne vrste: kruška, jabuka, kupina i kajsija.

10. Kosovsko-metohijski rejon obuhvata deo između Peći i Đakovice i Prizrena i Uroševca. Od voćnih vrsta najviše su zastupljene jabuka, višnja, orah i trešnja.

Iz svega iznetog se vidi da su šljiva i malina najrasprostranjenije voćne vrste u okolini Valjeva, Šapca, Osečine, Arilja, Kosjerića i Čačka. Klimski i zemljivojni uslovi uticaju su da se ove voćne vrste najviše gaje na navedenim područjima. Jabuka najbolje rezultate daje u Subotičko-horgoškom regionu, u okolini Bačke Palanke, Beli Crkve, Beograda i Smedereva. Autohtone sorte jabuke daju dobre rezultate samo u pojedinim krajevima. Tako, dobre rezultate u Metohiji daju sorte šerbetka i vizačka, krvatovača u okolini Ivanjice, šarunka u Toplici, bojšanka u Gredeljčkoj klisuri, zejtinka u slivu reke Raške, zelenika u prostoru Krive Palanke, šumatovacka i kolačarka u Podrimu i budimiku u okolini Ivanjice, Arilja i Aleksandrovca. Orah kao voćna vrsta može se uspešno gajiti u svim voćarskim delovima naše zemlje, samo što treba paziti na izbor sorte i lokacije. Rejoni Knjaževca, Negotina, Zaječara, Požege, Podrinja, Šumadije i Fruške gore veoma su povoljni za uzgoj ove voćne vrste. Višnja najbolje rezultate daje na jugu Srbije, u okolini Vučja, Prokuplja, Leskovca i Knjaževca. Ove se veoma dobrom pokazala oblačinska višnja, čija je proizvodnja dovela do privrednog preporoda celokupnog ovog kraja. Nijedna voćna vrsta nije imala takvo povećanje proizvod-

nje kao što je imala višnja. Tako nagli skok proizvodnje je rezultat velike tražnje na domaćem i inostranom tržistu, kao i razvoja prerađivačke industrije i rashladničkih uređaja.

Iz napred izloženog dâ se zaključi da vrste i sorte treba birati prema prirodnim uslovima sredine. Često se izbor vrste i sorte oslanja na tradiciju njihovog gajenja u pojedinim krajevima. Treba birati sorte koje će dobro uspevati i koje će zahtevati manje napora oko gajenja. Pored toga, izbor sorti zavisi i od toga da li se sorte biraju za komercijalnu proizvodnju ili za baštice i okućnice.

Priprema za hladnu zimu

Sneg i severac – to je decembar. Na našim geografskim širinama to je najoblačniji mjesec u godini, što mu daje karakteristike kasnojesenjeg meseca. Registruje se najveća srednja mesečna oblačnost, odnosno najmanji broj vednih dana. To je mjesec sa najmanjim brojem sunčanih časova. Činjenica je da i kratak dan uslovjava te pokazatelje, ali i oblačnost. Padavina je manje nego u novemburu, ali više nego u januaru. Kiša pada češće nego sneg. S druge strane, temperatura osetno opada, decembar je znatno hladniji od novembra (prosečno oko četiri stepena). U našim krajevima, tvrde meteorolozzi, svake četvrti godine decembar bude najhladniji mjesec u godini. Prati ga sneg i snežni pokrivač pa ima puno razloga da ga smatramo pravim zimskim mjesecom.

Decembar najčešće karakterišu vremenske situacije u kojima su naši krajevi na granicama uticaja nekog hladnog severnog anticiklona i južnog, da kažemo, sredozemnog ciklona. U decembru su cikloni relativno česti, ali ipak redi i sa manje padavina nego u novemburu. Međutim, i anticikloni su u ovom mjesecu redi. Zbog toga u decembru preovladuje tmurno i vlažno vreme uz povremene prodore topline sa juga, ali i hladnoće sa severa.

Istorijski, najhladnije zime bile su one u kojima je decembar bio hladan. Da li će tako biti i ove godine?

U polju: Stajnjak na njive

U decembru se dovršava zimsko oranje, zavisno od vremenskih

I krave vole komfor

prilika, a zemljište se đubri stajnjakom. Ranije posejanu ozimu pšenici, ječam i raž, koji su razvili više od četiri lista ili su izborkili, treba prehraniti. Ispustite vodu s ugroženih njiva. U decembru se sumiraju

rezultati postignuti tokom godine i planiraju radovi i proizvodnja za sledeću godinu. Mehanizacija se priprema za prezimljavanje, ukoliko to ranije nije urađeno. Nabavlja se seme, đubriva, zaštitna sredstva i rezervni delovi. U ovom mjesecu ne treba izostati sa predavanja poljoprivrednih stručnjaka, a treba pratiti i stručnu literaturu.

U povrtnjaku: Pripreme plastenika

Decembar je mjesec kada se završava berba kasnih kupusnjača preostalih na polju i počinje priprema plastenika i staklenika za ranu proizvodnju povrća. Nabavljaju se semena i zaštitna sredstva, pregleda se i popravlja mehanizacija, oprema i alat.

U štali: Ugodan smeštaj stoke

S obzirom da decembar karakterišu niske temperature, treba dobro

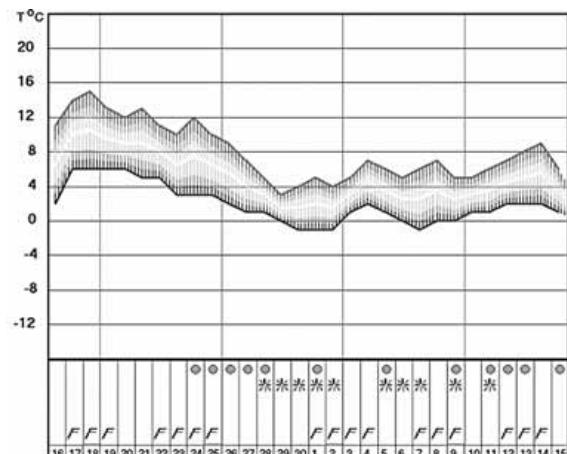
videti da li sva stoka ima dobar i ugodan smeštaj. Ne samo zbog hladnoće, nego i zbog proveravanja i mnogo čega drugog. Nije tačno da životinje ne vole komfor. U ovom mjesecu mnogi, koji to nisu ranije uradili, kolju utovljene svinje i ostale vrste stoke. Ovo je vreme za analize finansijskih rezultata postignutih u godini koja se bliži kraju. To je prilika da se stotčari na osnovu postignutih rezultata opredeli za obim i vrste stočarske proizvodnje u narednoj godini. Ali, za ovaj posao treba imati odgovarajuće podatke i knjigovodstvene evidencije, a od koristi je i svaki razgovor sa stručnjacima stručnih savetodavnih službi, pogotovo ako vam još mogu da obezbede i priručnik za upravljanje farmama.

U voćnjaku i vinogradu: Kontrola uskladišteih plodova i voćnih proizvoda

Ukoliko vremenske prilike dozvoli, nastavlja se sadnja voćaka. U

Svake četvrti godine decembar je najhladniji mjesec u godini

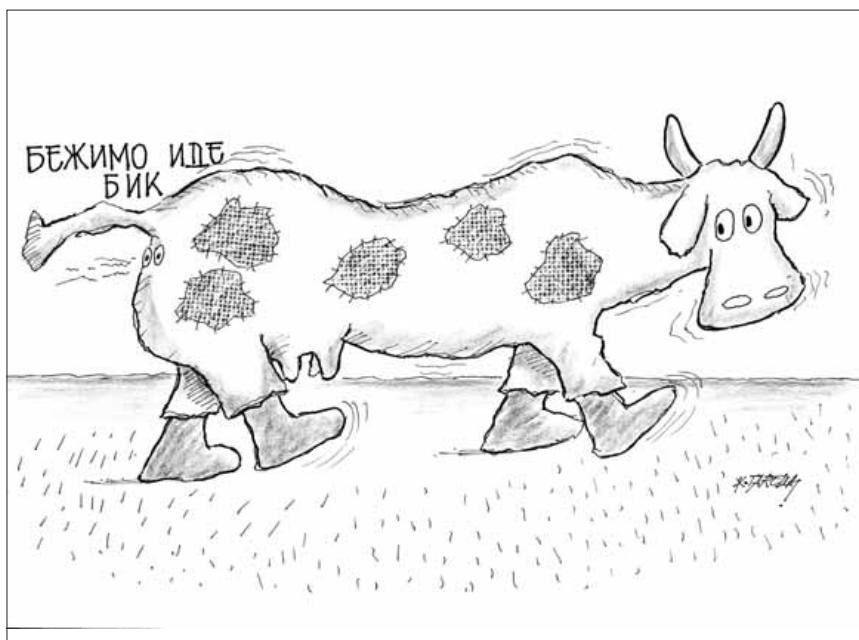
Prognoza vremena do 15. decembra

jesen posadene voćke ogrcu se zemljom da ne bi došlo do oštećenja korenja. Ako ima lepih dana, voćke se čiste od štetocina, dubre (ako to nije učinjeno ranije), orezuju se suve i oštećene grane, ozlede premažuju kalem-voksom, a oko stabla vezuju papirni pojasevi za hvatanje štetocina. Neki voćari postavljaju kućice i hranu za ptice. Kad pročitate koliko jedna ptica uništi kukača u toku samo jednog dana, onda ćete se složiti da je i brig za ptice voćarski posao! Kontroliše se da li zečevi i drugi glodari čine štetu u voćnjaku. U ovom mjesecu obavljaju se još neki poslovi koji nisu ranije završeni, kao obezbeđenje voćnog semena, skidanje reznica i kalem-grančica, nabavku pogodnog peska za stratifikaciju. Kontroliše se utrapljeni sadni materijal. Uskladišteni plodovi jabuka, krušaka, dunja i eventualno drugog voća se kontrolišu, pakuju i otpremaju. Popravljaju se mašine, alati i ambalaža.

Vinogradari pripremaju materijale za postavljanje naslona. Stajnjak i mineralna đubriva se rasturaju po vinogradu. Za nove vinograde rigole se zemljište. U podrumu treba sve prekontrolisati i videti da li je sve u redu s vinom.

U vrtu i na okućnici: Zaštiti osetljive biljke

Iako zbog hladnoće većina biljaka u vrtu miruje, ljubitelji cveća i u decembru imaju posla. Po suvom vremenu može se nastaviti proredjivanje i podmladjivanje grmlja. Pošto zimzelenu biljkama i četinarima suva zima ne odgovara, poželjno je nedostatak vlage nadoknaditi zalivanjem. Ova mera neće posebno se odnositi na sadnice posadene jesenom. Na negu travnjaka ne treba zaboraviti ni u zimskim mесецима. Ovo se pre svega odnosi na đubrenje, jer ono u ovo doba godine ima odgovarajući značaj za razmnožavanje bakora. Za đubrenje treba nabaviti KAN, koji se ravnomerno rasipa po celoj površini. Po kvadratnom metru potrebno je do 30 grama ovog đubriva. Vreme opadanja lišća pogodno je za uzmijavaju drvenih rezanaca šiblja. One se od delova jednogodišnjih ili dvogodišnjih izbojaka režu i trape u treset ili pesak. Tu ostaju do proleća, kada se sade na stalno mesto u vrtu.

Promet roba na Produktnoj berzi

od 13. do 16. novembra 2012. godine

Najvažnije iz protekle nedelje:

- Pad cene kukuruza - Jeftinija sojina sačma
- Pad cena na svetskim berzama

Pregled zaključenih i ponuđenih količina, kao i dijapazon zaključenih i ponuđenih cena poljoprivrednih proizvoda tokom protekle nedelje, dati su u sledećoj tabeli:

ROBA	PONUЂENA KOLIČINA (t)	CENA PONUDE DIN/KG SA PDV-OM	ZAKLJUČENA KOLIČINA (t)	ZAKLJUČENA CENA DIN/KG SA PDV-OM
Kukuruz, rod 2012.	200	26,46-26,94	100	26,46-26,89
Pšenica, rod 2012.	25	29,38	25	29,38
Repin rezanac, uvrećen	700	31,56	58,5	31,44
Sojina sačma, 44% proteina	50	76,80	25	76,80

Aktuelna dešavanja na „Producuktnoj berzi“ su odraz u ogledalu trenutne tržišne privnosti u agraru. U „pat“ poziciji ponude i tražnje, u kojoj prodavci čekaju neku bolje „sutra“ kada su u pitanju cene primarnih poljoprivrednih proizvoda, a izvozna tražnja ne nalazi kalkulaciju za nove izvozne aranžmane i ove, kao i prethodnih nedelja, prodavao je samo onaj komora, a kao kupci javljaju se isključivo preradivači.

Ostvareni ovonедељни promet prepolovjen je u odnosu na ionako skromnu prethodnu nedelju i iznosi je količinski 233,5 tona robe, odnosno vrednosno 8.007,240,00 dinara.

Ovakav promet jednostavno ukazuje i na činjenicu da nije bilo značajnih cenovnih pomeranja.

Kukuruz se, nakon blagog pada cene početkom nedelje, vratio na svoju prošlonedeljnju cenovnu poziciju od 24,90 din/kg, bez PDV-a. Ipak,

nedeljna ponderisana cena od 26,68 din/kg, sa PDV-om (24,70 din/kg, bez PDV-a), za blizu 1% je niža nego prethodne nedelje.

Dok je statistički uzorak na tržištu kukuruza od 100 tona, koliko toliko reprezentativan, to se za tržište pšenice ne može reći. Naime, na ovom tržištu promovirano je svega 25 tona robe, po ceni od 29,38 din/kg, sa PDV-om (27,20 din/kg, bez PDV-a), pa se time i konstatacija o rastu cene ovog artikla u odnosu na prethodnu nedelju, mora uzeti sa rezervom i biti tretirana samo kao statistički podatak, a nikako kao cenovni trend.

Cene suncokretove sačme je nepromenjena i kreće se na nivou od 28,20 din/kg, bez PDV-a, dok je cena sojine sačme u daljem padu i iznosi 64,00 din/kg, bez PDV-a. Od ostalih artikala ove nedelje trgovano je još samo repinim rezancem, po ceni od 31,44 din/kg, sa PDV-om (26,20 din/kg, bez PDV-a).

PRODEX

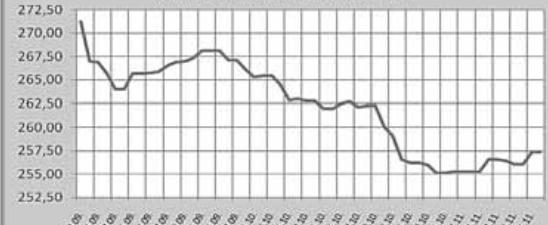
Period rekordno niskih nedeljnih prometa na „Produktnoj berzi“ je nastavljen. Čvrsto postavljene pozicije ponude i tražnje, ali prilično cenovno udaljene jedna od druge, uz destimulativni izvozni kurs dinara, prouzrokovale su još niži nedeljni obim prometa od prošlonedeljnog. Podatak o istrogovanih svečini 233,5 tona robe u nedelji za nama, ukazuje na to da bi bilo kakav suvišni kometar o cenovnim trendovima bio izlišan.

Ipak, statistike radi ono što je obeležilo protekulu nedelju je blagi pad ponderisane cene kukuruza i porast cene pšenice, na dodusne zanemarljivom statističkom

uzorku. Ipak na cenovne trendove ukazuje konstantan dvonедељni blagi rast indeksne vrednosti PRODEX-a, što potvrđuje grafikon.

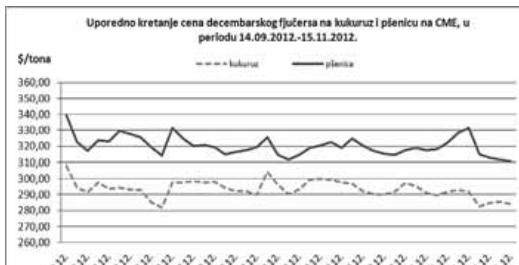
Nakon svog apsolutnog istorijskog rekorda zabeleženog 03.09. ove godine, PRODEX je u nedelje u nedelju beležio uglavnom pad indeksne vrednosti, sve do početka novembra, kada se stabilizuje, a zatim počinje da blago raste. U odnosu na prošli petak ovaj agregatni pokazatelj cena primarnih poljoprivrednih proizvoda porastao je za 0,96 indeksnih poena i danas beleži indeksnu vrednost od 257,35 indeksnih poena.

Kretanje indeksne vrednosti PRODEX-a, od datuma njegove apsolutne rekordne vrednosti, do danas

Cene poljoprivrednih proizvoda u protekloj nedelji na vodećim robnim berzama su bile sledeće:

PREGLED DNEVNIIH PROMENA CENA NA CME GROUP DEC. 2012.					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	peta
Pšenica	-	312.70 \$/t	315.12 \$/t	311.81 \$/t	310.64 \$/t
Kukuruz	-	284.79 \$/t	282.67 \$/t	285.66 \$/t	283.93 \$/t

Žitarica je ove nedelje bilo pod snažnim uticajem kretanja na drugim tržištima, pre svega soje gde je došlo do značajnog pada cene. Decembarski fjučers na pšenicu je u poslednjih nedelji dana pojefitnio za 6,32%, a fjučers na kukuruz za 2,70%.

PREGLED DNEVNIIH PROMENA CENA NA CME GROUP					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	peta
Soja, zrno nov. 12	-	524.34 \$/t	518.46 \$/t	521.40 \$/t	515.16 \$/t
Sojina sačma dec. 12	-	433.10 \$/t	431.40 \$/t	436.00 \$/t	430.50 \$/t

Izveštaj USDA objavljen u petak prošle nedelje je snažno uticao na kretanje cena roba iz soja kompleksa. Povećanje procene proizvodnje soje za 2012./2013., a time i većih zaliha i većih rasploživih količina za izvoz je uticalo da cena fjučersa na soju padne za 6,48%, dok je sojina sačma jeftinija za 7%.

*Objavljeni nedeljni ponderi cene nisu zvaničan podatak, usled činjenice da su obuhvaćeni podaci o trgovani do trenutka štampanja informatora.

BUDIMPEŠTA

PŠENICA	KUKURUZ
238.24 EUR/t (futures dec 12)	235.44 EUR/t (futures nov 12)

EURONEXT PARIZ

PŠENICA	KUKURUZ
270.25 EUR/t (futures nov 12)	254.75 EUR/t (futures nov 12)

Kretanja na američkim berzama su uticala da i u Pariz dođe do pada cena žitarica. Tako je pšenica sa januarskom isporukom jeftinija za 2,97%, a kukuruz za 1,17%. U Budimpešti je hlebno zrno skuplje za 0,84%, dok je cena kukuruza gotovo ne promenjala.

E-mail: nsberza@unet.rs,
internet sajt: www.proberza.co.rs INFO SLUŽBA
021/443-413 od 7³⁰ do 14³⁰

Limagrain d.o.o.
21000 Novi Sad, Radnička 30a
Tel: 021/4750-788; Fax: 021/4750-789
miroslav.sidor@limagrain.rs
branimir.alivojovic@limagrain.rs
www.limagrain.rs

VOĆE OD 12.11. DO 19.11. 2012.

Mesto prikupljanja cena: Pančevo - zelena pijaca

R.B.	Proizvod	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Ananas (sve sorte)	Uvoz (Turška)	kg	150	160	150	pad	prosečna
2	Banana (sve sorte)	Uvoz (Ekvador)	kg	110	120	120	bez promene	dobra
3	Grejpfrut (sve sorte)	Uvoz (Turška)	kg	150	160	150	bez promene	dobra
4	Grožđe (belo ostale)	Domaće	kg	120	140	120	pad	slaba
5	Grožđe (crno ostale)	Domaće	kg	120	130	120	bez promene	slaba
6	Jabuka (Ajdar)	Domaće	kg	80	100	80	bez promene	dobra
7	Jabuka (Delišes zlatni)	Domaće	kg	80	100	80	bez promene	prosečna
8	Jabuka (Greni Smit)	Domaće	kg	80	100	80	bez promene	dobra
9	Jabuka (ostale)	Domaće	kg	80	100	80	-	dobra
10	Kivi (sve sorte)	Uvoz (Italija)	kg	100	120	100	pad	dobra
11	Kivi (sve sorte)	Uvoz (Italija)	kg	130	140	140	pad	dobra
12	Kruška (ostale)	Uvoz (uvoz)	kg	140	150	150	bez promene	prosečna
13	Lešnik (očišćen)	Domaće	kg	800	1.000	1.000	bez promene	prosečna
14	Limun (sve sorte)	Uvoz (Turška)	kg	130	140	130	-	dobra
15	Mandarina (sve sorte)	Uvoz (Hrvatska)	kg	120	130	120	-	dobra
16	Nar (sve sorte)	Uvoz (Turška)	kg	150	160	150	bez promene	dobra
17	Orah (očišćen)	Domaće	kg	700	800	700	pad	dobra
18	Pomorandža (sve sorte)	Uvoz (Turška)	kg	130	140	130	pad	dobra
19	Smokva (suva)	Uvoz (uvoz)	kg	400	500	500	bez promene	prosečna

POVRĆE OD 12.11. DO 19.11. 2012.

Mesto prikupljanja cena: Pančevo - zelena pijaca

R.B.	Proizvod	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Blitva (sve sorte)	Domaće	vezna	30	35	30	bez promene	dobra
2	Brokolija (sve sorte)	Domaće	kg	100	120	100	bez promene	dobra
3	Celer (sve sorte)	Domaće	kg	150	180	150	bez promene	prosečna
4	Cvekla (sve sorte)	Domaće	kg	50	60	60	bez promene	prosečna
5	Karfiol (sve sorte)	Domaće	kg	50	60	60	bez promene	dobra
6	Krastavac (salatar)	Domaće	kg	90	100	100	rast	dobra
7	Krompir (beli)	Domaće	kg	60	70	70	bez promene	dobra
8	Krompir (crveni)	Domaće	kg	60	70	60	bez promene	dobra
9	Kupus (sve sorte)	Domaće	kg	30	40	30	bez promene	dobra
10	Luk beli (sve sorte)	Domaće	kg	350	400	350	bez promene	prosečna
11	Luk crni (mladi)	Domaće	vezna	30	35	30	pad	prosečna
12	Luk crni (sve sorte)	Domaće	kg	60	70	60	bez promene	dobra
13	Paprika (Babura)	Domaće	kg	120	140	140	rast	prosečna
14	Paprika (ljuta)	Domaće	kg	250	300	250	rast	prosečna
15	Paprika (šilja)	Domaće	kg	70	80	80	rast	slaba
16	Paradajz (chery)	Uvoz (Makedonija)	kg	180	250	200	rast	prosečna
17	Paradajz (sve sorte)	Domaće	kg	100	120	120	rast	prosečna
18	Pasulj (beli tetovac)	Domaće	kg	350	400	400	bez promene	dobra
19	Pasulj (beli)	Domaće	kg	350	400	350	bez promene	dobra
20	Pasulj (šaren)	Domaće	kg	350	400	350	bez promene	dobra
21	Pasulj (žuti)	Domaće	kg	350	400	350	bez promene	dobra
22	Patlidžan (sve sorte)	Domaće	kg	50	60	60	rast	dobra
23	Paškanat (sve sorte)	Domaće	kg	150	180	150	bez promene	dobra
24	Peršun (korenaš)	Domaće	kg	150	180	150	bez promene	dobra
25	Peršun (liščar)	Domaće	vezna	15	20	20	bez promene	dobra
26	Pečurke (Šampinjoni)	Domaće	kg	180	200	200	bez promene	dobra
27	Praziluk (sve sorte)	Domaće	kg	80	100	100	rast	dobra
28	Ren (sve sorte)	Domaće	kg	250	300	300	-	prosečna
29	Rotkva (sve sorte)	Domaće	kg	50	50	50	bez promene	dobra
30	Rotkvica (sve sorte)	Domaće	vezna	50	50	50	bez promene	slaba
31	Spanać (sve sorte)	Domaće	kg	80	100	100	bez promene	prosečna
32	Tikvice (sve sorte)	Uvoz (uvoz)	kg	160	180	160	rast	prosečna
33	Zeleni (sve sorte)	Domaće	vezna	50	60	50	bez promene	dobra
34	Zelena salata (sve sorte)	Domaće	komad	40	50	50	bez promene	prosečna
35	Šargarepa (sve sorte)	Domaće	kg	70	80	80	bez promene	dobra

IZVEŠTAJ ZA ŽITARICE, ULJANE KULTURE I KRMNO BILJE

Datum prikupljanja podataka: 12.11 - 19.11. 2012. god.

* Kvalitet proizvoda je prema JUS standardima ukoliko drugačije nije naznačeno

GAZDINSTVO Mesto prikupljanja cena: Pančevo

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Lucerka (seno u balama)	bala 12-25 kg	Domaće	kg	27	28	27	bez promene	prosečna

MALOPRODAJA Mesto prikupljanja cena: Pančevo

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Sojina sačma (44% proteina)	džak 33 kg	Domaće	kg	110	120	120	bez promene	vrlo slaba
2	Suncokretova sačma (33% proteina)	džak 33 kg	Domaće	kg	60	70	70	bez promene	vrlo slaba

PIJACA Mesto prikupljanja cena: Pančevo

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	rinfuz	Domaće	kg	28	30	30	bez promene	prosečna
2	Kukuruz (okrunjen, veštacki sušen)	rinfuz	Domaće	kg	27	33	27	bez promene	prosečna
3	Pšenica	rinfuz	Domaće	kg	30	32	32	bez promene	prosečna
4	Stočni ječam	džak 50 kg	Domaće	kg	30	35	35	bez promene	slaba

CENE ŽIVE STOKE - 12.11 - 19.11. 2012. god.

Mesto prikupljanja cena Pancevo - stočna pijaca

* Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

R.B.	Naziv živ.	Težina/uzrast	Rasa	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda, broj grla
					min	max	dom		
1	Jagnjad	sve težine	sve rase	kg	250	300	250	bez promene	vrlo slaba
2	Koze	sve težine	sve rase	kg	130	130	130	bez promene	vrlo slaba
3	Prasad	16-25 kg	sve rase	kg	240	250	240	bez promene	slaba
4	Prasad	<=15 kg	sve rase	kg	250	250	250	bez promene	slaba
5	Telad	80-160 kg	SM	kg	350	350	350	bez promene	vrlo slaba
6	Tovljenici	80-120 kg	sve rase	kg	200	240	230	rast	vrlo slaba

* Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

R.B.	Naziv živ.	Težina/uzrast	Rasa	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Junad	>480 kg	sve rase	kg	220	230	220	-	slaba
2	Tovljenici	80-120 kg	sve rase	kg	190	200	200	bez promene	prosečna

MALI OGLASI

POLJOPRIVREDNA MEHANIZACIJA

- Prodajem traktor IMT 577. Tel: 060/6703-660
 - Prodajem traktor IMT 577 i rasipač SIP sa lurom. Tel: 060/67-03-660
 - Prodajem traktor IMT 539 u odličnom stanju i baliranu detelinu. Tel: 063/469-016
 - Prodajem traktor Rákovica 65 i IMT 5106, Kuzmin. Tel: 064/3696-145
 - Prodajem kombajn Zmaj 141. Tel: 065/466-13-87
 - Prodajem traktor IMT 577, stari tip. Ruma: Tel: 065/52-00-961
 - Prodajem traktor Belorus 820, 2003. godište. Cena 4.300 evra, hitno. Tel: 062/820-61-32
 - Prodajem traktor IMT 558, prvi vlasnik, cena po dogovoru. Tel: 061/80-81-338
 - Prodajem traktor IMT 539, odlično stanje. Tel: 063/46-90-16
 - Prodajem traktor TE40 i plug ili menjam na fergusonu. Tel: 065/542-46-86
 - Na prodaju traktor Ursus C-335 u odličnom stanju. Tel: 069/774-858
 - Prodajem kombajn Zmaj 141, hedere za žito i sunćokrt, korpu za žito i kukuruž i jedna kolica u odličnom stanju. Tel: 064/4041-186
 - Prodajem traktor Ferguson 533 i produženu prikolicu Dubrava. Tel: 064/911-88-51
 - Prodajem traktor 577 sa prednjom vučom u odličnom stanju. Tel: 069/167-19-80
 - Prodajem traktor Rus 52 sa utovarnim vilama za stajnjak, tanjiraču sa 24 diskama i kupujem trobrazni plug. Tel: 022/731-262, 064/04-23-538
 - Prodajem traktor Zetor 4911, prikolicu za motokultivator, nizalicu za davan i kupujem berač Zmaj 221. Tel: 064/36-85-247
 - Prodajem traktor Zetor 6711, traktor Vladimírak i kamion Mercedes 1213. Za kamion može zamena. Tel: 065/9715-931
 - Prodajem traktor MTZ-52 sa motorom 105 KS, traktor Volvo 160 KS i kupujem rasturavajuča za vestak od 800 kg nošeni. Tel: 062/461-934
 - Prodajem IMT 577 novi tip, rotacionu kosačku sip 165, plug 757 dve braze i 756 tri brazde. Tel: 065/2195-605
 - Prodajem traktor Ferguson 533, špediter 2,5 t, špartać 4 reda olt, trokrilnu drijalaču i berač Zmaj jednoredni. Tel: 022/476-680, 064/1224-665
 - Prodajem traktor IMT 542 i jednobrazni plug. Tel: 064/3453-121
 - Prodajem kombajn Zmaj 142 sa 3 adapterala i kombajn John Deere 950 sa 2 adapterala (žito i kukuruž). Tel: 064/1765-373
 - Prodajem traktor Belorus T 40 bez prednje vuče u odličnom stanju. Tel: 064/5752-899
 - Prodajem traktor IMT 539. Tel: 064/9126-554
 - Prodajem traktor Rus 892 u ekstra stanju! Tel: 062/8684-024
 - Prodajem kombajn Zmaj 142 (1988. god.) sa žitnim i kukuruznim hedrom u odličnom stanju. Cena: 12.500 evra. Tel: 022/668-298, 062/668-298
 - Prodajem traktor Torpedo, 1988. godište, generalno remontovan, odlično stanje. Tel: 022/736-192
 - Prodajem traktor Ferguson 533, 1977. godište. Lačarak. Tel: 064/408-67-52
 - Prodajem traktor Ferguson 539 i prikolicu nosivosti 5 tona. Nikinci. Tel: 022/443-335
 - Prodajem traktor IMT 560, novi tip. Tel: 064/40-67-990
 - Prodajem traktor IMT 577, sreden i ofarban, traktor IMT 539 i 50 prasića. Tel: 022/731-116, 064/975-34-23
 - Prodajem traktor IMT 577 1982. godište, IMT 577 1987. godište i Massey Ferguson 120 KS, 2004. godište. Tel: 064/432-12-12
 - Prodajem traktor Massey Ferguson 178 i tanjiraču raspona 3,2 m. Tel: 062/8-518-038
 - Prodajem silažni kombajn. Tel: 064/12-52-950
 - Prodajem traktor IMT 558, špediter nosivosti 2,5 tone i jednobrazni plug. Tel: 064/31-59-118
 - Prodajem silo kombajn Potinger, jednoredni. Tel: 062/81-30-164
 - Prodajem žitni kombajn Zmaj Univerzal. Tel: 064/33-11-825
 - Prodajem žitni kombajn, utovarivač stajnjaka, zadnji sa klipom i 1,5 tonu zobi. Tel: 022/2680-136
 - Prodajem kombajn Zmaj 142 sa adapterom za kukuruz. Martinci. Tel: 022/668-112
 - Prodajem traktor IMT 533 i špediter i korpu za njega. Tel: 060/384-74-27
 - Prodajem traktor IMT 540, tanjiraču, drijalaču, špediter Kikinda, grubulje sunce, 3 beraca, 2 cisterne za osoku, rasutiravac za dubrivo, plug, setovspremać, veliki i mali levator i sejalicu. Ruma. Tel: 022/470-993, 063/526-008
 - Prodajem traktor IMT 560. Tel: 022/670-760
 - Prodajem kombajn MF 7276 u izvanrednom stanju sa opremom. Tel: 063/8814-626
 - Prodajem traktor IMT 542, špediter 2,5 tone, original prikolicu za motokultivator, šparča dvoredni IMT, plug IMT 755 i 2 kosačice za travu na benzin. Tel: 064/31-59-118
 - Prodajem traktor Vladimírak, 19.79. godište sa kabinom. Tel: 063/10-50-789
 - Prodajem traktor Belarus 892. Tel: 062/86-84-024
 - Prodajem traktor IMT 558, plug dvoobrazni, četvorokrilnu drijalaču, prskalnicu Morava, prikolicu Kikinda. Tel: 022/743-572
 - Prodajem traktor IMT 553, 1977. godište u dobrom stanju. Može zamena za malo jači. Lačarak. Tel: 022/670-331, 064/40-86-752

OPREMA

 - Prodajem prikolicu za stoku i špediter nosivosti 2,5 t, kompletno sreden. Tel: 022/2713-674
 - Prodajem Class adapter za kukuruz 4 reda, garažiran, Voganj. Tel: 064/2563-689

Prodajem krunjač ručni, tučani. Tel: 022/685-081, 064/4615-799

 - Prodajem dve drijalače, jedna je sa valjicima, jednobrazni IMT plug, prikolicu za stoku, prikolicu nosivosti 3 t, mal i veliki špediter, dve nove autoprikolice i odžački krunjač. Tel: 063/870-30-14
 - Prodajem vučeni atomizer 1.000 litara, aparat za autogeno varenje sa crevima, ratarsku prskalicu od 450 litara, motorin voćne rakije od breskve, nektarine, šljive, jabuke, presu za vino. Tel: 065/36-84-652
 - Prodajem plug IMT 756 i 755. Tel: 069/717-615
 - Prodajem berač Zmaj 222. Tel: 060/500-16-05

"ГЕОПЛАН-СРЕМ"

Д.О.О. ЗА ГЕОДЕЗИЈУ И ИЖЕЊЕРИНГ
Канцеларија: Сремска Митровица, Краља Петра I бр. 5
Телефон: +381 26 466 555 | +381 61 1786

- СНИМАЊЕ И ИЗРАДА КАТАСТАРСКО-ТОПОГРАФСКИХ ПЛНОВА
 - СНИМАЊЕ И ИЗРАДА СИТУАЦИОНИХ ПЛНОВА ЗА ПРОЈЕКТОВАЊЕ
 - СНИМАЊЕ ОБЈЕКАТА
 - СНИМАЊЕ СВИХ ВРСТА ИНСТАЛАЦИЈА
 - СУДСКА ВЕШТАЧЕЊА ИЗ ОБЛАСТИ ГЕОДЕЗИЈЕ
 - ДЕОБА ПАРЦЕЛА
 - ОСТАЛИ ПОСЛОДОВИ У ИНЖЕЊЕРСКОЈ И ПРИМЕЂЕНОЈ ГЕОДЕЗИЈИ

E-mail: geoplan_srem@ptt.yu www.geodezija.com/GeoplanSm.html

Prodajemo univerzalni selektor za čišćenje zrna i semena svih poljoprivrednih kultura, cveća i ukrasnog bilja.

Tel: 063/8334-064 i 063/589-780

Prodajem kuću u centru Čalme ili menjam za odgovarajući stan u Sremskoj Mitrovici uz dogovor.

Tel: 064/4615-799

- Prodajem široke točkove za traktor IMT 577. Tel: 022/668-365
 - Prodajem žitnu sejalicu IMT sa 15 njirja. Tel: 022/715-406
 - Prodajem berač Zmaj 223 u ispravnom stanju. Golubinci. Tel: 022/381-849, 063/72-36-693
 - Prodajem dvoredni špartač i prikolicu Zastava nosivosti 5 tona. Tel: 022/736-108
 - Prodajem prskalicu Agromehanika kapaciteta 340 litara. Tel: 060/425-23-47
 - Prodajem presu za baliranje, povoljno. Tel: 063/74-85-300
 - Prodajem berač Zmaj 222, dvoredni sa košom. Tel: 064/00-21-353
 - Prodajem kombajn za vađenje krompira, tifon i utovarivač za bele. Tel: 021/758-078, 064/102-98-93
 - Prodajem jednoosovinsku prikolicu IMT nosivosti 5 tona. Tel: 022/554-912, 064/226-8-274
 - Prodajem mešaonu za stočnu hranu kapaciteta 200 kg ili menjam za suprsku kruću. Tel: 022/650-329
 - Prodajem tanjiraču sa 24 diskama, žitnu sejalicu Gama 18 i stočnu prikolicu. Zasavica. Tel: 022/659-629
 - Prodajem četvorokrilnik držaću, plug 575, krapu i pola jutra voćnjaka u Adaševcima. Tel: 022/737-643
 - Prodajem IMT žitnu sejalicu. Tel: 022/715-406
 - Prodajem dvobrazni plug Leopard i veliki trofazni prekrupač. Tel: 022/684-269, 064/253-29-37
 - Prodajem dvobrazni plug na smicanje Lemind Leskovac. Tel: 060/45-33-799
 - Prodajem prikolicu Zmaj. Tel: 064/910-39-96
 - Prodajem dvobrazni plug Leopard, može zamena za stoku ili dobru četvorokrilnik držaću. Tel: 022/478-417, 062/17-53-900
 - Prodajem prikolicu za stoku. Tel: 064/36-30-375
 - Prodajem rasturivač za veštačko dubrivo i burad za vino i rakiju. Tel: 022/632-460
 - Prodajem krunjač. Laćarak. Tel: 022/670-814
 - Prodajem utovarivač stajskog dubriva, dužina ruke za utovaranje 4,5 m. Tel: 022/681-664, 064/33-11-638
 - Prodajem prikolicu Kikinda, metalne stranice. Tel: 022/584-856
 - Prodajem motokultivator Honda jačine 3,5 KS. Tel: 061/62-23-619
 - Prodajem kabину за traktor 542, stari tip i kabину za Massey Ferguson, za model od 80 KS i kupujem sve pojoprivredne mašine. Tel: 064/25-29-375
 - Kupujem šestoredni adapter za kukuruž ili menjam četvororedni za šestoredni. Tel: 066/900-87-66
 - Prodajem prikolicu Dubrava nosivosti 5 t. Ruma. Tel: 022/430-151, 060/73-85-003

ZEMLJA, PLACEVI, KUĆE, STANOVI, LOKALI

 - Prodajem kuću sa pratećim objektima u Šidu. Ulica 12. april 18. Tel: 060/4140-359
 - Prodajem kuću, nova građinada desetih u Moroviću, pomoćne zgrade, veliki plac, bašta, blizu šiškog puta ili menjam za kuću u Šidu. Tel: 065/46-77-648
 - Povoljno podajem stan u Šidu, Istok, 4. sprat, 67m². Tel: 064/5681-294
 - Prodajem industrijski plac 33 ar na ulazu u Šr. Mitrivoući kod Paje otpada, struja, voda, kanalizacija. Tel: 063/520-277
 - Kupujem zemlju u Adaševcima. Tel: 064/49-04-349
 - Kupujem zemlju od 6,5 do 10 jutara u komadu. Druga duž i to u Mandelosu, Velikim Radincima i Sremskoj Mitrovici. Nije bitna klasa zemljišta. Tel: 063/5411-76
 - Kupujem kuću u Šidu ili okolini. Tel: 063/720-23-29
 - Prodajem zemlju površine 23 ara, pogodnu i za vinograd i voćnjak, potrebno Velebit iz Gibraračkog bazena. Tel: 062/180-99-42
 - Prodajem livadu površine 19 ar u Berkasovu i njivu u Despotovcu površine 26 ar, pogodno za voćnjak. Tel: 063/348-236
 - Prodajem plac površine 20 ar u Staroj Pazovu, povoljno. Tel: 022/315-760
 - Prodajem kuću u Šašincima sa pomoćnim objektima, ulica V. Karadžića 34. Cena po dogovoru. Tel: 062/44-65-15

PRETPLATITE SE!!!

Godišnja pretplata 1.500,00 dinara

Svakog drugog petka na Vašu adresu

Novine za savremenu poljoprivredu

Nazovite smesta

615-200

• Na prodaju kuća u Šidu, ulica 20. oktobar 59 i 2 auto prikolice sa ciradama bez atesta. Tel: 063/84-22-124

• Prodajem kuću u Šidu sa svim pogodnim objektima ili menjam za stan uz dogovor. Ulica Save Šumanovića 8. Tel: 060/45-62-347

• Prodajem zemlju površine 93,5 ar u Bačincima. Tel: 064/9015-558

• Prodajem kuću u Erdrevku 22 ar sa pratećim objektima, priključena struja i voda. Tel: 022/752-834, 011/6135-400, 060/4401-968

• Uzimam zemlju u zakup u Mitrovici i Velikim Radincima. Plaćanje odmah. Tel: 069/3749-957

• Uzimam zemlju u zakup u Sremskoj Rači i Bosutu. Isplata odmah. Tel: 064/3060-565

• Prodajem kuću u Erdrevku, Pinkijevo 52. Tel: 011/6135-400, 060/4401-968

• Prodajem kuću u Sotu. Tel: 064/3933-385

• Prodajem kuću u Erdrevku na 20 ar placa. Tel: 064/9603-397

• Prodajem njivu 43a kod Carskog vinograda na Šljunjačkoj glavici, voćnjak 44a u Grgurevcima. Tel: 022/2680-081

• Prodajem 4 jutra zemlje u Moroviću i 50 izrežanih hrastovih direka. Tel: 022/682-205

• Prodajem jutro i po zemlje na autoputu u Adaševcima preko puta otkan pumpe. Tel: 062/8684-024

• Prodajem jutro zemlje u Jelencima. Tel: 064/2811-180

• Prodajem kuću u Privinoj Glavi. Tel: 022/715-499

• Prodajem kuću u Ilincima sa zemljom i voćnjakom, voda, kapatilo, telefon, polovljeno. Tel: 055/815-422

• Prodajem vikendicu u Mandelosu na placu 20 ar. Vikendica 42 m², sve vrste voća i vinova loza. Tel: 064/2188-185

• Prodajem 93,5 ar zemlje u Bačincima. Tel: 064/9015-558

• Prodajem jutro i po zemlje na autoputu u Adaševcima, potek Paljare. Tel: 062/8684-024

Prodajem vikendicu sa šljivikom u Kričedini sa pogledom na Dunav (vikend zona). Plac 24 ar, 220 stabala šljiva 12 godina stare, asfaltni put, trofazna struja. Cena 20.000 evra.
Mob: 063/592-235

• Prodajem livadu 19 ar u Berkasovu i njiju 26 ar u Despotovcu pogodno za voćnjak. Tel: 063/348-236

• Prodajem dve njive u Šidu, jedna površine 51 ar, druga 47 ar, pogodne za vinograd ili voćnjak. Tel: 022/710-962

POLJOPRIVREDNI PROIZVODI

• Prodajem veću količinu deteline i sena. Tel: 063/569-417

• Prodajem Kornovu kukuruznu prekrpu. Tel: 063/567-420

• Prodajem 200 bala deteline. Tel: 066/40-36-56

• Prodajem preparat za prehranu biljaka Mineral-forde. Tel: 064/94-28-230

• Prodajem kotobanjan, 25 m i novu rumsku ciglu, 20.000 komada. Tel: 062/44-65-15

• Prodajem kornovu prekrpu. Tel: 063/567-420

• Prodajem ren u korenju, cena je 150/kg din na veliko. Tel: 015/292-514

• Tražim posao kao traktorišta ili radnik na nekoj farmi u blizini Rume. Tel: 062/40-55-39

• Prodajem kukuruza ekstra kvaliteta. Tel: 022/660-171

• Prodajem baliranu detelinu. Tel: 066/5154-165

• Prodajem sadnice kalemjenog rođnog belog duda i žalosni patuljci, padajući dud. Srebrna medalja 2004. Tel: 022/584-494, 064/3220-576

• Prodajem bundeve. Imam taburice bele (Dobrinči). Tel: 022/453-338

• Prodajem kukuruz rod 2011, 5 do 6 tona. Tel: 022/743-444, 063/1051-926

• Prodajem 4,5 tone okrunjenog kukuruza. Tel: 022/631-495, 066/403-677

• Prodajem 4 tone soje u zrnu. Bosut. Tel: 022/687-388

• Prodajem 7 tona kukuruza. Tel: 022/660-171

SREMSKA POLJOPRIVREDA

- Vaš poljoprivredni savetnik
- Novine koje Vas uvode
- u savremenim agrobiznisima

MARKETING

Tel/fax: 022/610-496

Mob: 064/1629-737

E-mail: poljoprivreda@sremskenovine.co.rs

- Kupujem detelinu. Indija. Tel: 022/553-168
- Prodajem 200-300 bala slame. Tel: 060/070-008
- Prodajem oko 700 bala deteline. Tel: 022/731-309
- Prodajem 700 bala deteline. Tel: 022/731-309
- Prodajem cisternu zapremine 3.000 litara, korišćena samo za vodu. Tel: 064/18-53-053
- Prodajem veću količinu kuvanog paradaja. Tel: 064/56-922-41
- Prodajem balirani detelinu. Martinci. Tel: 022/668-265
- Prodajem soju. Tel: 064/11-118-99
- Prodajem otrebljene orahe. Tel: 022/472-155
- Prodajem balirani detelinu. Vašica. Tel: 022/731-414
- Prodajem veću količinu soje. Tel: 064/18-118-99
- Prodajem količinu jabuke za jelo ili rakiju. Noćaj. Tel: 022/657-209
- Prodajem 800 bala deteline. Indija. Tel: 022/553-168
- Prodajem prasice težine oko 20kg. Sremska Mitrovica. Tel: 022/630-861
- Prodajem prasice od 15 do 20 kg i prodajem krmca. Tel: 022/715-682
- Prodajem tri steone krave i steonu juniku. Tel: 022/663-142
- Prodajem 4 guske. Tel: 022/453-486
- Prodajem 9 ovaca i ovna II de Frans. Tel: 063/46-90-16
- Prodajem Smeški prepele pred pronošenjem jaja, kuniće bećke plave i novozelandske bele. Tel: 064/15-42-442
- Prodajem kučiće mađarskog pulina, radni kerovi i dobrí čuvari. Tel: 063/459-729
- Prodajem mlade osamnaestomesečne koke nosilje u Sremskoj Mitrovici. Tel: 022/631-331, 065/8389-535
- Prodajem prasice težine oko 17 kg. Tel: 022/670-732, 064/1347-132
- Prodajem dva muška teleta, blizanca, simentske rase, starosti 2 meseca. Tel: 022/682-130, 064/3518-239
- Prodajem ovca i ovna II de frans. Tel: 063/469-016
- Prodajem 15 komada prasica. Tel: 022/682-071
- Prodajem crveno-belu kravu i tele žensku. Tel: 064/4265-550
- Prodajem kravu simentalku steona 8 meseci. Tel: 061/2129-291
- Prodajem 3 teleta, 2 muška i žensko, crveni holštajn. Tel: 022/743-071
- Prodajem 2 rasna ženska jareta oko 30 kg. Tel: 022/710-347
- Prodajem 3 umatičene steone junice ili menjam za traktor. Tel: 064/1484-230
- Prodajem umatičenu juniku ili menjam za auto. Tel: 069/2762-170
- Prodajem 3 ženska juneta, simentalci težine od 180 do 250 kg. Tel: 062/8277-201
- Prodajem 7 ovaca i ovna. Može zamena za drva ili razno. Tel: 064/2494-505
- Čistim bunare. Tel: 015/424-031, 060/0212-037
- Izrada bakarnih cevi sa priključcima, po merama i obliku starih, povoljno. Tel: 061/6747-076

USLUGE, POSLOVI

- Freziram bašte i voćnjake u Sremskoj Mitrovici i okolini i prodajem 6 tona kukuruza. Tel: 022/631-495, 066/403-677
- Tražim posao vezan za poljoprivredne radove u Šidu i okolini. Tel: 065/4588-419
- Slobodna žena 56 g. traži posao čuvanja dece, pomoći u kući i starima za stan, hranu i platu. Tel: 064/2589-691
- Ozbiljan momak 26 godina, ima iskustva sa traktorima, radio bi kod poštenih ljudi u poljoprivrednom gospodarstvu uz smeštaj. Tel: 063/8804-231
- Orezujem voće kvalitetno i povoljno! Prodajem hromu cevi fi 110, plug Vogel polunošeni 4 brazde. Tel: 065/5721-060
- Orezujem voće uslužno na teritoriji Sremske Mitrovice i okoline. Tel: 064/4841-401
- Izrada bakarnih cevi sa priključcima, po merama i obliku starih, povoljno. Tel: 061/6747-076

DOMAĆE ŽIVOTINJE

- Prodajem prasice. Tel: 022/477-090, 063/86-911-51
- Otkupljujem krmače za klanje na teritoriji Šidske opštine. Tel: 064/26-88-571
- Kupujem suprasnu nazimicu. Tel: 064/59-92-373
- Prodajem kraljevsku i prasice do 20kg, Opel kadet suzu 1988 godište, benz-in-plin, atest, registrovan do 20.08.2013. Tel: 022/715-682, 064/43-13-309
- Prodajem kraljevsku nazimicu staru šest meseci. Tel: 064/8648-336
- Prodajem sjagnjene ovce i magaricu. Može i zamena za IMT 357. Tel: 064/2188-266
- Prodajem iznošene koke nosilje. Tel: 022/670-267
- Prodajem sjagnjene ovce i magaricu u extra stanju. Može i zamena za IMT 357. Tel: 064/21-88-266
- Prodajem prasice težine oko 20 kg. Cena 240 din. Tel: 022/493-558
- Prodajem vjetnamsku nazimicu staru šest meseci. Tel: 064/8648-336
- Prodajem sjagnjene ovce i magaricu. Može i zamena za IMT 357. Tel: 064/2188-266
- Prodajem iznošene koke nosilje. Tel: 022/670-267
- Prodajem sjagnjene ovce i magaricu u extra stanju. Može i zamena za IMT 357. Tel: 064/21-88-266
- Prodajem aluminijumske cevi za navodnjavanje, ima 2 usisna i 2 potisna creva. Veliki Radiči. Tel: 022/660-016
- Prodajem cevi za navodnjavanje fi 50, 9 komada sa prskalicama i 3 para krajeva cevi fi 70. Tel: 060/5840-183
- Prodajem pumpu za zaliwanje marke Tomos, 2 kW. Tel: 022/640-286
- Prodajem pumpu Tomos za navodnjavanje fi 50, 9 komada sa prskalicama po kap. Tel: 022/715-095
- Prodajem 4 plastenika dužine 40 m i visine 8 m sa najlonom. Tel: 062/405-539
- Prodajem aluminijumske cevi za navodnjavanje, fi 70, 60 komada sa prskalicama. Tel: 064/2113-590

• Prodajem tifon Fores prečnika 90 mm, 420 cm, 2003. godište, pumpa Bauer. Tel: 022/445-375, 063/1188-219

• Prodajem Honda M10 10, pumpu kapaciteta 1100 l/min, benzinska. Cena 400 evra. Tel: 022/312-740, 063/71-66-245

• Prodajem cevi za navodnjavanje prečnika 70 i 90, kompletan sistem. Radinci. Tel: 022/660-249

• Prodajem Kadet Suza karavan, 1985. godište, registrovan do 2013. godine, ugrađen plin, uraden motor, sve 4 nove gume. Tel: 062/8026-902

RAZNO

• Prodajem furunu za topljenje masti Tel: 063/587-782

• Prodajem kompletan opremu za klanje i Bagat mašinu za šivenje. Tel: 064/4615-799

• Prodajem lipova drva za ogrev sa prevozom. Tel: 062/314-330

• Prodajem kazan za rakiju od 160 litara. Tel: 064/1734-144

• Prodajem kalorični briquet za loženje pakovan u džambu vrćeve od 1.000 kg. Uvoz iz Austrije. Tel: 062/314-330

• Prodajem kazan za pečenje rakiye od 300 litara. Cena dovoru. Tel: 021/769-020

• Prodajem dve duvaljke za žitarice već i manjeg kapaciteta. Tel: 060/0670-145

• Prodajem silo frezu i nabijač za siliranje zrna kukuruzska. Tel: 060/0670-145

• Prodajem bagremove stubove za vignograde, voćnjake, ograđivanje. Tel: 062/314-330

• Prodajem 2 komada kaveza za koke nosilje sa svom opremom. Irrig. Tel: 022/462-644

• Prodajem sve vrste uglja. Tel: 062/314-330

• Kupujem soju u zrnu. Tel: 022/668-030

• Prodajem vagu 1.500 kg, stočna. Tel: 062/9620-326

• Prodajem 20 sanduka pčela, povoljno. Tel: 022/714-205

• Prodajem kazan za rakiju od 100 litara i frezu za motokultivator od 9 KS. Tel: 061/2316-652

• Prodajem cisternu zapremine 3.000 litara. Sremska Mitrovica. Tel: 022/625-827, 064/9132-691

• Prodajem čokove HITNO! Tel: 062/284-501

• Prodajem mešaonu za stočnu hranu kapaciteta 200 kg. Tel: 022/650-323

• Prodajem 30 buradi i metalnu vagu koja meri do 2 tone. Indija. Tel: 063/8062-964

• Kupujem baliranu detelinu. Tel: 065/5882-280

• Prodajem veću količinu živinskog stajskog dubriva. Tel: 063/7677-285

• Prodajem kavez za koke nosilje, kapaciteta 180 komada. Tel: 022/2716-377

• Prodajem 2 kazana za rakiju, jedan od 80 litara i jedan od 100 litara. Tel: 064/2407-330

LIČNI OGLASI

• Razveden muškarac, 40 godina, želeo bi da upozna ženušku osobu za vezu. Tel: 061/1848-617

• Tražim slobodnog muškarca od 55-60 godina. Tel: 061/1500-575

• Tražim slobodnu ženu. Imam 40 godina, iz Rume. Tel: 065/9641-969

• Imam 55 godina i tražim ženu za brak starosti od 45 do 50 godina za život na sebi. Poželjne žene bez dece i devojke. Tel: 064/3240-685

• Udovac, zaposlen, traži suprugu za život na sebi od 42-48 godina. Tel: 064/2594-550

• Bosanac 35 godina traži Sremicu radi braka (može i kod nje), okolina Sida. Tel: 064/3039-056

• Penzioner iz Šida, traži penzionerku do 60 godina iz Šida ili okoline. Tel: 022/710-375

• Muškarac 52 godine, zaposlen traži ženu do 50 godina. Tel: 066/5124-617

• Tražim devojku za udaju od 25-30 godina. Tel: 063/8586-358

• Udovac traži ženu do 50 godina radi braka. Tel: 064/2137-006

• Tražim devojku do 40 godina radi druženja i braka. Tel: 015/210-083, 064/0277-346

SREMSKA POLJOPRIVREDA

Mali oglasi
064/1629-737

Brzo rastemo.
Rastimo zajedno!

KWS – Proizvođač semenskog kukuruza sa najbržim rastom

Sve više proizvođača kukuruza oslanja se na KWS kukuruz. Danas se širom Evrope dva miliona i pet stotina hiljada hektara kukuruza seje KWS hibridima kukuruza. Ključ uspeha: jedan od najvećih programa proizvodnje semena lokalno prilagođenog hibrida kukuruza. Na ovaj način obezbeđujemo najviši rast u svim regionima. Kada ćete početi da rastete sa nama?

KWS Seme Yu d.o.o.
Milutina Milankovića 136 a/1, 11070 Novi Beograd, Tel: 011 301 69 65, 011 301 69 66, Fax: 011 711 08 80, www.kws.rs

Sejemo budućnost
od 1858

**Сваки попис
даје опис.**
**УЧЕСТВУЈМО У
ПОПИСУ ПОЉОПРИВРЕДЕ.**
1. октобра – 15. децембра 2012.
www.popispoljoprivrede.stat.rs
Важне информације на: 0800 103 103

Попис пољопривреде 2012.
у Републици Србији, који припрема,
организује и спроводи
Републички завод за статистику
представља најбољи начин да се добију
свеобухватне и прецизне информације
које ће послужити као основа за будуће
одлуке у пољопривреди.

Република Србија

Република Србија • РПЗС

Подржано од стране Европске уније

Медијски покровитељ:
Радио-телевизија Србије